

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr.67 -68 (62 26 - 6227)

30.07.1991.

Cena: 30 kap. (abonentiem - 22 kap.)

Kopsaimniecībā „Zelta vārpa” beigām tuvojas zālāju platību pirmā plauja, mehanizatori gatavojas ziemāju sējai, plāno, ka iecerētās platības varēs apsēt. No pērnā gada ziemāju ražas valstij piegādātas 510 tonnas rudzu, bet pavisam uz elevatoru aizveda 590 tonnas graudu. Šogad tāpat netika aizmirsts par valsti - noslēgts līgums par 590 tonnu piegādi.

Rajona saimniecības kopā noslēgušas līgumus par 9000 tonnu labības piegādi valstij, taču tās pasūtījums ir krietni lielāks - mūsu rajonam 13 300 tonnas. Lai rosinātu graudu pārdošanas LR valsts pasūtījuma izpildi, iedalītas 400 vieglās automašīnas, ko piešķirs par valsts pasūtījuma izpildi un pārsniegšanu. Bez tam ir PSRS valdības lēmums par 70 vīrs pasūtījuma realizētajām vāgnēm labības piešķirt vieglo automašīnu „Volga”, par trim simtiem tonnu - UAZ vai „Nivu”, diviem simtiem tonnu - „Tauriju”.

Nemot vērā rapša lielo nozīmi margarīna un konditorejas tauku ražošanā, LR Lauksaimniecības ministrija noteikusi 1991.-1992.gadā paugstinātas cenas par tā sēklām: atkarībā no kvalitātes par tonnu maksā 2500 - 5000 rubļu, bija 600 rubļi. Pērn rajonā rapsi iesēja tikai 218 hektāru platībā, tas bija „Galēnos”, „Turība” un „Ausmā”, bet visu nopļāva zaļbarībai un tikai nedaudz sēklām atstāja „Turība”. Laiks atkal domāt par rapša sēju, varbūt izdevīgāk ir audzēt sēklas?

Republikas sējumu skatē šovasar iedalījās Raiņa saimniecība un „Sīkukalns”. Novērtējums labāks Raiņa

kopsaimniecībā, tomēr stipri viduvējs. Vispār rajonā vasarāju sējumi diezgan vāji. Pie tā ļoti lielā mērā vainojama augsnes sagatavošana pavasarī, no jauna atgādinot zemniekiem, ka zeme tomēr jāapar rudenī. Ziemāji padevušies labāk, taču to sējumi aizņem tikai 2400 hektārus no kopīgās graudaugu platības (25 000 hektāri). Zemnieku saimniecībās graudaugi iesēti 826 hektāros.

Ziņas

Zālāju ražība šogad krietni lielāka par pieredzēto pēdējos gados, arī labvēlīgie laika apstākļi veicinājuši to, ka līdz 1.augustam rajonā siena sarīpes plāns izpildīts 75 procentu apmērā, tuvu simtam ir skābsiena un zāļu skābarības sagāde. Rēķinot uz vienu nosacīto liellopu, līdz ar to rajonā ir pa 19,5 centneriem barības vienību. 29.jūlijā noslēdzās konkurss par kvalitatīvas zāles lopbarības ražošanas paplašināšanu, no rajona uz to sūtāmas trīs saimniecības. Tās var būt „Dzintars”, kura rēķinos ir vairāk par 16 centneriem barības vienību, „Smelteri” un „Druva” (Kirova) - vairāk par 14 centneriem uz nosacīto liellopu. Labi strādājuši kopsaimniecībās „Ausma”, „Turība”, Raiņa, „Rušona”.

Klāt ziemāju sējas laiks, organiskā mēslojuma izvešana un augsnes gatavošana. Šo kultūru jāizvieto vismaz 11 000 ha. Līdz 24.jūlijam bija apstrādāts pirmais tūkstošs hektāru, bet septiņas saimniecībās vēl nebija ielaidušas arklus tūrumos. Tā nākamgad var palikt bez rudzu maizes.

Ne slimos, ne veselos neiepriecināja vēsts, ka tuvākajā laikā dārgāki kļūs medikamenti. Nu šis brīdis ir pienācis. Pagājušās nedēļas sākumā aptiekās notika cenu izmaiņas. Diemžēl neko vairāk „Novadnieks” jums nevar pastāstīt, jo Preiļu aptiekas vadītāja, atsakot informāciju, ieteica lasīt centrālos laikrakstus.

Pirmajā Latgales mūzikas televīzijas festivālā Rēzeknē mūsu rajonu visplašāk pārstāvēja folkloras ansambļi. Piedalījās Ilzes Rožinskas vadītais Jasmuižas kolektīvs, Zundānu sievas un līvānieši: „Latava”, „Ceiruleits” un Marijas Aizpurietes aprūpētais 1. vidusskolas ansamblis. Koncertēja un vēlāk deju mūziku spēlēja Jūlija Stikuta kapela „Jūlijs”.

31.jūlijā paiet 100 gadi, kopš dzimis ievērojamais sabiedriskais darbinieks, jurists, dzejnieks un mūsu novadnieks Juris Pabērzs. Viņam veltīta literatūras izstāde rajona galvenajā bibliotēkā. Ar jubilarā mūža veikumu varēsīm sīkāk iepazīties Jasmuižas muzeja kārtējā ekspozīcijā augusta vidū.

Uzsākti Preiļu kapliņas izpētes darbi. Tos veic restaurācijas institūta Daugavpils filiāles speciālisti Andra Lubgāna vadībā. Līdz pavasarim jātop restaurācijas projekts, bet pati restaurācija sāksies tikai tad, kad... būs nauda un materiāli. Vai Preiļiem perspektīvā būs sava izstāžu zāle, tas ir atkarīgs no naudiņiem uzņēmumiem vai organizācijām, kuras neļiegtu savu artavu arī kultūrai.

Ingus Buks PSRS tautu spartakiādē tūdensslēpošanas slalomā izcīnīja 2. vietu.

Daži jautājumi deputātām

„Skola man tomēr ir tuvāka”, sarunas nobeigumā teica Aglonas internātskolas direktors, republikas Augstākās Padomes deputāts ANDRIS PUZO. Lai gan saruna šoreiz bija nevis par direktora darbu skolā, bet gan par mūsu deputāta pienākumiem parlamentā.

- Pastāsti, lūdzu, ar ko pēdējā laikā Augstākajā Padomē bijī nodarbināts?

- Strādāju Aizsardzības un iekšlietu pastāvīgajā komisijā. (Vispār jāteic, ka komisija ir ļoti specifiska. Tamdēļ specifiska un ne vienmēr izpaužama informācija, kas atrodas deputātu rīcībā.) Komisija izstrādāja likumus par alternatīvo dienestu un par policiju.

Manā kompetencē patlaban ir likuma sagatavošana nepilngadīgo noziedzības apkarošanai, kā arī Latvijā esošo cietumu sistēmas izpēte un tās uzlabošana. Uzsverot pusaudžu noziedzības problēmas, jāatgādina, ka ar republikas Izglītības ministrijas lēmumu likvidētas speciālās skolas Alsviķos, Rīgā, Daugavpilī. Lielā mērā tāpēc, ka bieži vien bērni pēc ļoti subjektīviem lēmumiem tika uz turieni nosūtīti.

Es personīgi domāju, ka pusaudzi izolēt no sabiedrības var tikai ar tiesas lēmumu, nevis pēc nepilngadīgo lietu komisijas vai histērisku skolotāju vēlmēm. Taču rodas jautājums - ko darīt ar pusaudžiem, kurus sauks pie kriminālatbildības un notiesās. Pie šīs problēmas tagad strādājam.

- Dzird runājam, ka tu bieži brauc uz ārzemēm. Vai tas ir saistīts ar deputāta pienākumiem?

- Jā gan. ASV biju, lai gūtu informāciju par Amerikas cietumu sistēmu un par Ņujorkas policijas akadēmijas darbību. Kā zināms, Latvijas policijas akadēmija ir jau izveidota, un visa informācija, ko atvedām no Amerikas, mūsu akadēmijas dibināšanai lieti noderēja. Arī informācija par to, kā pasaulē darbojas cietumu sistēma, Latvijai šobrīd ir nepieciešama. Par ASV cietumu un policijas sistēmu darbu esmu informējis Iekšlietu ministrijas un cietumu darbiniekus.

Gatavojot likumu par Padomju Armijas bāzes statusu Latvijas Republikā, mūsu komisiju interesēja, kā armijas bāzes statuss darbojas citās valstīs. Šajā sakarā biju Vācijā - dažās amerikāņu karspēka bāzēs tās teritorijā. Tuvākajā laikā nepieciešams likums par PSRS armijas bāzes statusu

mūsu republikā, perspektīvā jāpanāk, lai šī armija atstātu Latvijas teritoriju.

Neilgi pēc atgriešanās no Vācijas uzņēmām daļu delegāciju. Cilvēktiesību aizsardzības institūta pārstāvju interesēja, kā darbojas mūsu likumdošanas sistēma. Viņi apmeklēja visas Latvijā esošās ieslodzījuma vietas un bija šokēti par dažām viduslaiku metodēm mūsu cietumos. Piemēram, par karceri, kas ir tāds būcenis bez gaismas, bez gultas, kur lāvu pa dienu pieslēdz pie sienas un kur cilvēks desmit dienas nevar ne lāgā sēdēt, ne gulēt... Patiesi, ir daudz par ko domāt un pie kā strādāt mūsu komisijai.

Vēl laikam jāpiebilst, ka regulāri piedalos Augstākās Padomes sesijās. Esmu Latgales deputātu grupā, kura izstrādā Latgales attīstības koncepciju. Ne bez mūsu grupas palīdzības panākts valdības materiālais atbalsts. Latgalei sakarā ar pagājušā gada lietavām un neražu. Lai mūsu novadā nepasliktinātos izglītības līmenis, grupa izvirzīja priekšlikumu visas skolas Latgalē uzturēt ar valsts dotācijām, nevis pilnībā nodot pašvaldību ziņā.

Pie sava apgabala vēlētajiem esmu bijis visos pagastos un ceru, ka visi zina: ja rodas kādas problēmas vai jautājumi, jebkurā laikā esmu gatavs tos uzklaut. Zvaniet.

- Bet kā klājas internātskolai, varbūt tā jau jāsauc par ģimnāziju?

- Pašreiz ir skola ar padziļinātu apmācību, bet ne ģimnāzija. Par ģimnāziju tā taps, kad saņemsim licenci un skolotāji būs atbilstoši atestēti, proti, kad būs ģimnāzijai atbilstoša pedagogu kvalifikācija un materiāli tehniskā bāze. Kaut gan jau tagad varu ar lepnumu teikt, ka mūsu skolā visus priekšmetus pasniedz speciālisti ar augstāko izglītību. Un kolektīvam atliek cerēt, ka arvien vairāk vecāku vēlēties savas atvasas izglītēt tieši mūsu skolā.

- Paldies par sarunu. - pateicu, taču labu atpūtu deputātu brīvdienās direktoram novēlēt laikam vis nebūtu bijis prātīgi.

S.Jokste

Kolhozā „Galēni” sekmīgi sokas lopbarības sagatavošana.Savu artavu kopsaimniecības labā devuši arī mehanizatori Pēteris Rikovs, Arkādijs Ivanovs, Jānis Trūps, Gunārs Sondors, Valērijs Leimans, Aleksandrs Nahodkins un 2.iecirķņa priekšnieks Voldemārs Onužāns.

Jāna Silicka foto

Visi ceļi ved uz Kalnciemu

Jelgava/LETA/.Kalnciems tuvākajos divos trijos gados kļūs par Latvijas lielāko ķieģeļu ražošanas centru.Te izveidots kopuzņēmums Baltijas ķieģelis, kura projektētā jauda ir 80 miljoni ķieģeļu gadā.

Jaunā kopuzņēmuma partneri ir daļu firma Baltic partner un pieci mūsu republikas uzņēmumi. Starptiem ir Kalnciema būvmateriālu kombināts(bāzes uzņēmums),apvienība VEF un apvienība Valgunde.

Labāk rūgta patiesība...

Tiklīdz 23.jūlija diena sāka nosliekties uz otru pusi, Turku pagasta priekšsēdētāja kabinetā izvērsās skāla apspriede, kam par iemeslu bija nesaprašanās starp kopsaimniecības „Zelta vārpa” valdi un pagasta zemes komisiju. Par strīda ābolu izrādījās ganības un zālāju lauki pie fermām: kopsaimniecība saglabā savu lopu skaitu un kategoriski pieprasa attiecīgas platības, bet tajā pašā laikā pagastā ir cilvēki, kuri tikpat neatlaidīgi pretendē uz šīm zemēm un kuriem uz to ir tiesības kā mantiniekiem. Zemes komisija ļāvusies nosvērties uz zemes individuālo pieprasītāju pusi, jo pretendenti nāk uz pagastu un pagēr, lai šo zemi tūlīt viņiem iedala, un, ja nelīdz argumenti, bieži tiek ļauta vaļa emocijām. Bet kopsaimniecības vadība un speciālisti, jūtot tagadējā saimnieka tiesības, izturējusies solidāk. Un nu rajona atbildīgu personu klātbūtnē notiek abu pušu „konfrontācija”.

Pēc skaidrības, nevis asākas, domu apmaiņas kļuva skaidrs (domājams, tas var noderēt arī citos pagastos līdzīgās situācijās) ka:

1.zeme pieder tam, kas par to šogad maksājis nodokļus, tātad arī ganības un lopbarības sagādes lauki - kopsaimniecībai, kamēr nav izstrādāts pagasta zemju pirmprojekts, tas precizēts, ievērojot pretenzijas, un galīgi pieņemts pagasta sesijā, ņemot vērā esošos un iespējamus sarežģījumus, jaunsaimnieki zemi lietošanā praktiski varēs saņemt nākamā pavasarī;

2.ar valdības lēmumiem pie katras kopīgās un valsts saimniecības lielās fermas nedalīta atstājama tik liela platība, lai pilnībā nodrošinātu lopus, piefermu zemes var tikt sadalītas tikai pēc šo fermu likvidēšanas - tad pirmtiesības uz zemi ir bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, strīdīgos gadījumos tagad ieteikts atrast kompromisa variantus, vienas vai otras ieinteresētās puses platības „pavirzot nostāk” abpusēji izdevīgās robežās;

3.tiekoties ar zemes pieprasītājiem, pacietīgi izskaidrot likumus un lēmumus zemes reformas sakarā. Labāk jau tagad pateikt rūgto patiesību, nekā pēc tam iekulties vēl nepatīkamākos sarežģījumos;

4.emociju laiks pagājis, tagad praktiski jānoskaidro, kurš no pierasītājiem ir drošs nākotnes saimnieks, to tad arī atbalstīt, lai pārkārtošanās karstumā nepielaiestu nelabojamas kļūdas, strauji nesamazinātu lauk-

saimniecības produkcijas ražošanu;

5.ievērot valdības akceptēto strīdus jautājumu izšķiršanas laiku un secību no pagasta zemes komisijas līdz rajona un republikas līmenim.

Pēc šo noteikumu dzēstīšanas pieņemšanas, pēc tam, kad bija apskatīti konkrēti gadījumi kopsaimniecības zonā pie Livāniem, kur „karstais punkts” izveidojies pie Daukstu fermas, zemes komisija un atbraucēji no rajona tika aicināti uz kopsaimniecības biedru sapulci sakarā ar dažu objektu privatizācijas iespējām. Te runāja un uz jautājumiem atbildēja rajona zemes ierīcības vadītājs Antons Valainis, rajona zemnieku asociācijas rīkotājdirektors Ivans Jeršovs, kopsaimniecības vadītājs Vladislavs Valters un citi.

Pagasta saimniecības ļaudis, kuri bija sanākuši kuplā skaitā, tika iepazīstināti ar nule notikušās apspriedes atzinumiem. Pēc tam viņus V.Valters iepazīstināja ar objektu sarakstu, kuri varētu būt nodoti pagasta ziņā, to ir vienpadsmit, tajā skaitā dzīvojamās mājas, bērnu dārzs, Gaiņu skola, ūdenstornis, komunikāciju un inženiertīkli un citi ar kopīgo tāmes vērtību 1 miljons 974 tūkstoši rubļu.

Visi tāmes objekti celti tikai par kopsaimniecības līdzekļiem, tālab sapulces dalībnieku vienbalsīgs lēmums bija tos nevis uzdāvināt pagastam, bet, ja tāda vajadzība izvirzās, pārdot.

Turku pagastā, arī citur, samilzušas kaislības, kuras, šķiet, „miera ceļā” nav iespējams atrisināt. Taču, kā atklājās no dažām pēcsapulces sarunām, tikai šķiet, jo daļa zemes pieprasītāju par to iestājas ne jau tādēļ, ka sagatavojusies un tūdaļ gatavi „ķerties vērsim pie ragiem”, bet gan uz pseidopatriotisma fona. Pat pieticīgi aprēķini liecina, ka, lai varētu uzsākt jaunsaimniecisku darbību, jābūt diviem trim simtiem tūkstošu rubļu kabatā, pastāvot šīs dienas dārdzībai. Bez tam rindā uz bezmaksas meliorāciju, elektrifikāciju un telefonizāciju, ceļu būvi, ko garantē valsts, būs tūkstoš pirmais...

Nē, baidīt nevienu netaisos, tomēr labāk ir vispirms tās septiņas reizes nomērīt. Ja zemnieka ģimene ir gatava uz šādu soli, tad to nevar atturēt, arī Turku pagastā „sarkanais barons” pietiekami saprotošs, lai neliktu šķēršļus.

A.Rancāns

Šoruden - vēl pa vecam

18.jūlijā notika LR zemes komisijas sēde, kurā uzsvērts: atbilstoši nolikumam „Par LR lauku apvidū realizējamās zemes reformas pirmās kārtas īstenošanu” 6.pantu zeme paliek tagadējiem lietotājiem tik ilgi, kamēr visa vai kāda daļa likumdošanas aktos noteiktā kārtībā tiek nodota citam lietotājam vai ieskaitīta valsts rezerves fondā. Tātad, lielsaimniecības var turpināt apstrādāt zemi, sēt ziemājus un arī nākamgad tos novākt. Ja būs savstarpēja ieinteresētība un vienošanās, kādu lauku pret kompensāciju var nodot arī nākošajam zemes lietotājam, pagastam. Iedalot šādu apsētu platību, jābrīdina, ka apsaimniekošanu varēs uzsākt tikai pēc ziemāju novākšanas.

Jāatgādina, ka pagastu Tautas deputātu padomēm ir tiesības zemes ierīcības projektus apstiprināt arī pa daļām.

Piešķirtās zemes robežas lietotājiem dabā jāierāda ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc visa pagasta vai daļas zemes ierīcības projekta apstiprināšanas.

Ļoti vēlams, lai lielsaimniecības, veicot rudens darbus, kā arī zemes ierīcības projektu izstrādātāji ievērotu nākamās zemes lietotāju intereses - viņiem tāpat vajadzīgas ganības un jāgatavojas pavasara sējai.

Vēl nolemts, ka pagastu zemes komisijām speciālā uzskaitē jāņem tie bijušie zemes īpašnieki vai mantinieki, kuriem kādu iemeslu dēļ nevar piešķirt agrāk piederejušo zemi vai (uz savstarpējas vienošanās pamata) citu līdzvērtīgu, un viņi atsakās no kompensācijas. Iespējams, ka viņiem tiks atļauts rezervēt zemi arī pēc 1996.gada.

J.Bojārs,
rajona zemes komisijas priekšsēdētājs

Dānijas Zemnieku federācijas delegācija, uzturoties Preiļu rajonā, apmeklēja Rušonas pagastu, kur iepazīs ar mūsu jaunsaimnieku pirmajiem soļiem un lauksaimniecības attīstības perspektīvām Latvijā.

Vispirms ciemiņi no Dānijas iegriezās Jāzepa Beča sētā. Uz Kankuļiem Beču ģimene pirms diviem gadiem atgriezusies no pilsētas. Paspējusi uzbūvēt kūti, tagad ceļ jaunu māju, pamazām iekopj laukus. Apskatījuši jaunsaimnieka ēkas un būves, Dānijas zemniecības pārstāvji cauri bērzu birzītai devās aplūkot laukus. Rudzu druva - krietna vira augumā, ar resnām vārpām kā senos laikos. Ciemiņi patika arī pārējie tūrumi, skats no Zelta kalna uz jau izveidoto ezeriņu un vietu, kur iecerēts ierīkot vēl vienu tādu pašu ezeriņu.

Māju saimniece Lūcija ciemiņus atpakaļ sagaidīja ar groziņu, kas bija pilns ar rasotām zemenēm. Turpinājās saruna par zemnieku darbu Dānijā un jaunsaimnieku problēmām Latgalē.

Nākamā - Ilmāra un Ināras Činguļu sēta. Jaunsaimnieki audzē cūkas. Viesi interesējās, ko zemnieki

dara, ja gaļas kombināts tās atsakās pieņemt. Jaunsaimnieki paskaidroja, ka cūkgaļa jau tagad esot problēma, ka turpmāk augs gan pieprasījums pēc tās, gan cenas. Govju kūti dāņi ieraudzīja kaudzi kūdras un jautāja, ko ar to darot. Saimnieki paskaidroja, ka izmanto pakaišiem. Dānijā, izrādījās, pakaišus nelieto. Govis stāv uz sarežģotas betona grīdas, un kūtsmēsli uzkrājas zem tās speciālā hermētiskā tvertnē, kura jāiztukšo pēc 9 mēnešiem.

Pēc tam dāņus uzņēma Lauktehnikas rajona apvienības tirdzniecības bāzes saimnieks Jānis Šņepsts. Lauksaimniecības tehnikas šeit pienāk arvien mazāk, tomēr - par 10 miljoniem rubļu gadā. Dāņiem bija izdevība apskatīt divus agregātus, ko var izmantot arī zemnieki - nelielu kultivatoru un divkorpusu arklu.

ATTĒLĀ: jaunsaimnieks J.Bečs kopā ar viesiem no Dānijas dodas uz rudzu lauku. Aizjūras ciemiņus šajā braucienā pavadīja mūsu rajona zemnieku kurators Ivans Jeršovs (otrais no labās).

J.Silicka teksts un foto

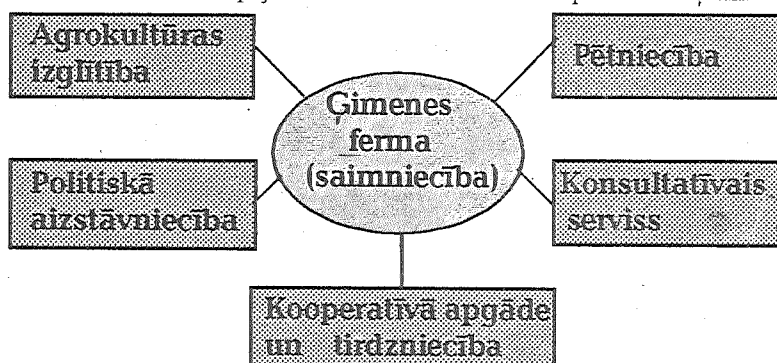
Zemnieks pabaro valsti

Pēdējā laikā zemes reforma Dānijā bijusi pirms diviem simtiem gadu - 1788. gadā. Līdz tam zemniekiem privātpašumā bija tikai 10 procenti zemes, bet pārējie 90 procenti piederēja muižniekiem un karaļa ģimenei. Pie tam zemnieku īpašumi bija ļoti sadrumstaloti. Bija aizliegts laukus atstāt zemniekiem vecumā no 14 līdz 36 gadiem, jo no viņiem veidoja karaļa armiju un šie cilvēki bija lēts darbaspēks muižās. Pēc reformas muižas sadalīja, sīkās saimniecības apvienoja lielākās.

Vairāk nekā divos gadu simteņos Dānijas zemniecība pārdzīvojusi daudz izmaiņas, pārlaidusi divas krīzes (1818.-1828. un 1930. gadi) un sasniegusi savu augsto tagadējo līmeni, kad zemes kopēji droši var bilus ienākumus, bet arī nepārpludinātu pilsētas ar produktiem. No govju šajā zemē iegūst vidēji 6600 kilogramus piena, graudaugu ražas ir 6-7 tonnas un vairāk no hektāra.

Saimniecību vai ģimenes fermu, kā tās te sauc, var uz vienādiem noteikumiem iegādāties gan bērni, gan pilnīgi sveši cilvēki - 70 procenti tās vērtības trīsdesmit gadu laikā jāmaksā valstij un 10 procentus jāsaņem pašam nākamajam īpašniekam - tas ir viņa privātkapitāls. Citiem vārdiem, mantinieki to no vecākiem nevar saņemt par paldies, šī saimniecība tiem jāiegādājas caur valsti, tādējādi zeme nonāk tādu cilvēku rokās, kas var un spēj saimniekot.

Katra saimniecība balstās uz pieciem stabiliem pamatāknem:

uzturēt 15 miljonus lielo valsts iedzīvotāju pulku. Laukos strādā tikai 4,5 procenti no iedzīvotāju skaita, viņi izveidojuši 80 000 privāto saimniecību, no kurām puse strādā nepilnu dienu, tas ir, lauksaimniecība ir viņu hobijs pēc darba pilsētā vai otrādi. Lauku ļaužu dzīves līmenis ir augstāks nekā pilsētniekiem, valsts regulē, lai zemnieku darbs dotu sta-

Lai vadītu saimniecību, pašam ir jābūt skolā. Katrai saimniecībai jāizmanto jaunākie zinātnes un tehnikas sasniegumi, jo bez tiem, bez automātiskas un kompjūteriem viena ģimene nevarētu nobarot 1000 cūkas, kā tas ir vidējā fermā, sabalansēt lopbarību tā, lai iegūtu augstus izslaukumus, turēt savus laukus tīrus no nezālēm un

tamlīdzīgi. Augstā cieņā ir savstarpējā kooperēšanās gan tehnikas, gan vitamīnu, olbaltumvielu, minerālmēslojuma un cita iegādē, gan arī ražotās produkcijas realizēšanā.

Ļoti svarīgu lomu ieņem konsultatīvais dienests. Tas ir dārgs - zemniekam, ja speciālista padoms derējis un tas ieviests ražošanā, jāšķiras no vienas trešdaļas konkrētās ienākumu daļas, bet norēķini ir tikai pēc gala rezultāta. Zemnieki ar politisku cīņu panākuši, ka daļu šādu un cita veida izdevumu sedz valsts.

Politiskajai aizstāvniecībai parlamentā ir ārkārtīga nozīme dāņu zemniecības dzīvē, to realizē politiska partija - Zemnieku savienība.

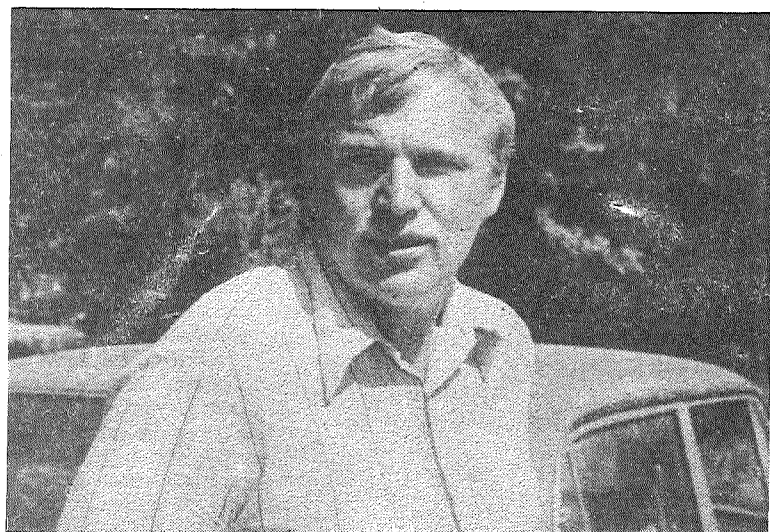
Dāņu zemnieki iestājas par abpusēju sadarbību ar valstīm, kas atrodas Baltijas jūras austrumu krastos. Latgalē viņus interesē arī linkopības produkciju. Cerams, ka šāda sadarbība arī radīsies Dānijas Agrokultūras konsultatīvā servisa centra nodalījumā vadītājs Knuds Simonsens, apmeklējot mūsu rajonu, izteicās, ka Latvija tādējādi divu triju gadu laikā varot sasniegt kortiņus, kurā Dānija iestājusies 1972. gadā, līmeni. Viņš piebilda, ka šajā zemē vēl tagad atceroties, ka 1930. gada krīzes laikā iedzīvotāji pirkusi Latvijas sviestu.

Strādājot un cenšoties, protams, var sasniegt daudz, arī ūdens piliens akmeni sadrupina ne ar spēku, bet ar biežumu. Uzvar neatlaidība. Domājams, ikvienam no mūsu zemniekiem var noderēt kolēģu pieredze viņpus jūrai.

A.Rancāns,
Latvijas Zemnieku savienības
Preiļu koordinācijas centra vadītājs

Pastāvēs, kas pārvērtīsies

Šie Raiņa vārdi ienāca prātā, kad saimniecības „Galēni” kantori ar darba algu ekonomisti Zinaīdu Bruzguli un vēlāk palīgrāžošanas vadītāju Pēteri Kupri runājām par lielsaimniecības pastāvēšanas iespējām.

Z.Bruzgule kopā ar galveno saimniecības ekonomisti Inesi Pudāni iecerējušas veikt socioloģisku pētījumu savas saimniecības lauku vidū, ideju atbalstījusi valde un uz 480 viensētām, kur dzīvo pastāvīgi strādātāji vai jau pensionāri, aizsūtītas anketas. Galēnos vērojama tā pati mērnīku lauku aina, daudz pietiekumu uz zemi saņemts no „ārzemniekiem”, kā te dēvē tos, kuri kādreiz, labāku dzīvi ņikodami, atstājuši tēva sētas. Tomēr saimniecības likteni izlems pastāvīgie tās locekļi. Aptaujas anketā ir četri jautājumi, kuriem vairāki atbilstoši varianti - pieņemamo saimniecības laudis apvelk ar aplīti. Šī anketēšana rit reizē ar zemes mērīšanu, ar neatliekamajiem lauku darbiem. Saņemts vairāk par simts atbildēm.

Ko tās rāda? Lielākā daļa no tiem, kuri atbildējuši, ir par paju sabiedrību „plika” kolhoza vietā, kurā katram aprēķināta un glabājas mantiskā un nopelnītā paju summa. Pašlaik ekonomistes strādā ar arhīvu materiāliem, katram kopsaimniecības biedram ievērojot atsevišķu kartīti, kur ieraksta visus datus.

Savu darbību nākotnē (otrais anketas punkts) saimniecības laudis saskaņotā strādāšanā pārveidotajā saimniecībā (pilnīgi dabiska reakcija: te strādājuši tēvi un mātes, te viņu vietā palikuši dēli un meitas) un reizē arī savā piemāju saimniecībā, kura, tāpat

pēc lielākās daļas domām, var būt no trim līdz pieciem hektāriem liela.

Interesants ir aptaujas pēdējais punkts par iespējām apstrādāt zemi. Uz vairākuma domām par trim iespējām, proti - pilnīgi patstāvīgi apstrādāt, ar paju sabiedrības starpniecību vai veidot atsevišķu servisa organizāciju, jāpagaida līdz noslēgumam un rezultātu pilnīgi apkopšanai.

Skaidrs, ka paju sabiedrība saimniecības servisa pakalpojumu spējīga sniegt pati: palīdzēt apstrādāt zemi, novākt ražu, kaltēt graudus un tamlīdzīgi. Kā lielākā daļa pagasta iedzīvotāju gan no ciemata centra, gan viensētām un sādžām, tā arī valde te redz iespēju „kopīgojam katlam” gūt papildus ienākumus, un centīsies saglabāt savu materiāli tehnisko bāzi, lopkopības fermas. Domājams, ka arī tad, ja zemes īpašumi saimniecībai samazināsies līdz kritiskām platībām, tā varēs dzīvot - būs jāpadomā par aizlaisto lauku jaunapgūšanu. Tādu zemju netrūkst, tās ne sevišķi pieprasītas zemnieku saimniecību veidošanai.

Vēl kopsaimniecība „Galēni” uzsākusi palīgrāžošanas paplašināšanu, ierīko savu veikalu. Rēzeknē pie sīkākās iekārtu rūpnīcas, kura iedala telpas. Par to, kas jau ir un dažiem plānu ieskicējumiem, stāsta P.Kupris:

- Palīgrāžošanā bez manis strādā vēl Ivans Kunakovs ar dēlu Nikolaju

un dārzniece Maruta Mičule. Mēs brūvējam alu, par ko mēnesī saņemam ap 10 000 rubļu, kūpinām broilerus, kas dod ap 2200 rubļiem mēnesī, pushektāra zemes atvēlēts siltumnīcai. Vēl mēs gribam nākt talkā zemniekiem un ražot keramzīta blokus celtniecībai...

Par to, kas jau ir un darbojas, lauku cilvēki stāsta labprāt, bet par iecerēm - mazāk, sak, aizbaidīsi laimi un nekā nesanāks. Labi, neizpauddim firmas noslēpumus, bet pie tā, kas ir, var piebilst, ka alu cehs ražo pēc pasūtījuma, nedaudz realizē arī uz vietas, ka broileru fermā Akmenājā tos apstrādā gaļai un arī kūpinā, pašlaik kūpinātas jaudas ir 100 cāji, bet grib dubultot, lai divi ceplī dienā apkūpinā sešus simtus cāju, ka siltumnīca dod pašu laudim stādus, gurķus, tomātus. Šī produkcija kopā ar citām pārtikas precēm būs pieejama arī pilsētniekiem.

Vēl pirms gada vai diviem par palīgrāžošanas attīstību kopsaimniecībā nerunāja, tagad tā jau ieņem ievērojamu vietu ienākumu vairošanā. Intensīvi izmantojot zemi un ražošanas jaudas, var noturēties uz ūdens, paju sabiedrībā par to būs jādomā visiem. Palīgrāžošanu var izvērst arī nepārtikas preču jomā.

A.Rancāns

Attēlā: P.Kupris.

J.Silicka foto

Kas kam palīdzēs?

Kāds mehanizators dziļā mierā filozofēja:

- Kad visi ņem zemi, uz tēva mantojumu piēteicos es arī. Bet, ja padomāju, ko ar to darišu, tad tā savādi paliek ap dūšu. Atceros kaimiņu, kurš pa savu saimniecību rāvās kā negudrs no tumsas līdz tumsai. Un vai kļuva bagāts? Nekā, sabeidza tikai veselību. Es strādāju kopsaimniecībā ar traktoru, gadās iedzert, nokavēt darbu, bet mehanizatoru trūkst un atkal pieņem darbā. Strādāju, kamēr atkal kādā ķībelē iekuļos. Ja nekādu sevišķu starpgadījumu nav, kopsaimniecības valde un speciālisti liekas nemanāmi. Tā var nopelnīt, neviens sevišķi ļaunā ņem, ja arī savā dārzīnā pastrādāju. Bet kā būs savā saimniecībā? Nepavisam ne katrs spēš izturēt, daudzi labāk ies par kalpiem, sezonas strādniekiem, ja tik labi maksās. Pašam ne katram pietiks dūšas, pastāvot šai šausmīgajai dārdzībai, kad jāpērk tehnika, būvmateriāli un citas mantas, un tai lētajai maksai par zemnieka darbu...

Klausoties viņa monologu, iedomājos, ka mēs visi - zemnieki, lauku amatnieki un inteliģence, lielo saimniecību darbinieki - šajā zemes reformā esam sabērti sietā: pelavas vējš aiznes uzreiz, sīkākie un nespēcīgākie graudi izkrit cauri un paliek tie, kam vairāk dūšas, kam ir kāda cerība. Varbūt arī kas mainīsies par labu zemniekam. Līdzvērtīgi ar mantiniekiem šajā sietā sijājas arī kopsaimniecību vadītāji, kuri cenšas aizstāvēt to cilvēku kopintereses, kuri par viņiem balsojuši pārskatu un vēlēšanu sapulcēs.

Uz vienu vietu pretendē lielferma, jo-tai govīm vajadzīgas ganības, uz šo zemes stūrīti atsaukušies mantinieki, to gribētu arī kāda no apkalpojošajām vai cita veida organizācijām. Visvairāk strīdu ir tieši šādos gadījumos, un zemes komisijai labi jāpadomā, kā to visu noregulēt. Kurš no šiem „graudiem” atstājams sietā?

Netrūkst gadījumu, kad zeme gaida bijušos saimniekus, viņu mantiniekus, bet reti kurš atsauca. Piemēram, netālu no kopsaimniecības „Sīļukalns” centra joslā gar Rēzeknes rajona robežu agrāk bijušas vairāk par diviem desmitiem viensētu. Neesen šeit veikta meliorācija, bet tikai vienā pamestajā viensētā, kas vēl saglabājusies, varēja manīt kādu rosību - saimnieki domā atgriezties.

Nomalēs strīdu par zemi nav, bet gan te, gan centros ir viena kopīga problēma: kā šo zemi apstrādāt, ja labs zirgs maksā tikpat, cik pirms pārbūves žigulis? Un pilnīgi saprotamas kopsaimniecības „Nākotne” vadītāju bažas, ka vienam vai diviem zemniekiem mājās jau ir visa nepieciešamā tehnika, ieskaitot riteņu un kāpurķēžu traktorus, vieglo un smago automašīnu, piekabes rīkus,

A.Rancāns

Rauj, ko vari!

Klist baumas, ka reizē ar pagastu zemes plānu sastādīšanu izputēs kopsaimniecības - sadrupināsies jaunsaimniecību gabalos, tālab tagad, ja gribi labi dzīvot, jācenšas tikt pie lielā kumosa. Ja vien ir spēks, to aizvilkt prom nemanot. N saimniecībā kāds traktorists gribējis pārmontēt sabiedriskā traktora dzinēju, ar biedru palīdzību ērtākam darbam izcēlis to no traktora. Bet nu jau arī pusdienlaiks bijis klāt. Aizgājis mājās, steidzīgi iekodis un ātri vien atpakaļ, bet no dzinēja ne vēsts. Pazudis bez pēdām.

- Tad jau policijai bija jāzipo!
- Zipots, bet tā spējot tikai pierēģistrēt signālus par zādzībām un laupīšanām, ķert vainīgos neatliekot laika!

bet citam - gluži nekā. Šādu topošo jaunsaimnieku daudz, un pilnīgi skaidrs, ka liela daļa no viņiem var būt stabili sietā palicēji.

„Nākotnē” domā, ka tehniskās palīdzības serviss jāveido pagastos, ka lielsaimniecībā, kura vēl nejut vajadzību pēc pašlikvidēšanās, tehnika būs pašiem vajadzīga, ja arī tās plātība krasi samazināsies - lieku traktoru un kombainu nebūs, visi vecie un norakstītie noderēs rezerves daļām. Bet kā pagastā sapirkt vajadzīgās mašīnas un piekabes rīkus, izveidot mehāniskās darbnīcas, lai varētu atvērt mašīnu un traktoru staciju? Kur lai tiek pie tik lielās naudas?

Kopsaimniecībā „Dubna” ir neziņā: palīdzētu zemniekiem, bet ko lai dara, ja lauku darbu sezonās katram gribas padarīt laikā darbus, visiem vienā brīdī ir siena pļauja un labības novākšana. Par šo ideju ir arī Saunas pagasta saimniecība, domājot, ka pie labas gribas var šo to pagūt. Rudzātu valsts un Vārkavas kopsaimniecībā palīdzības sniegšanai zemniekiem grib no savas tehnikas rezervēm izveidot saimnieciski patstāvīgu organizāciju - posmu vai brigādi, kura pati regulēs attiecības ar klientiem, zināmu procentu no peļņas (vai ienākumiem) atskaitot lielsaimniecībai.

Visas šīs idejas vēl ir tikai ideju līmenī, zemnieki no tām nekādu praktisku labumu nav baudījuši. Un pēc principa, ka nav likuma, ko nevar apiet ar likumu, gan mehanizatori - nākamie kandidāti uz servisu, - gan zemnieki - nākamie viņu pasūtītāji spriež, ka arī tad turpinās zelt vecā labā kārtība: kolhoziņš par dārzīnā aparšanu vai siena nopļaušanu maksāja saimniecības kantori, bet nedārļa kaunu arī savai viesmīlībai - pēc darba (vai arī uz vāla) čēla galdā pusdienas un grādīgu veldzi. Pabijis vienā vai otrā viensētā, čaklais darbinieks otrā dienā vairs nebūs lietojams. Un cik nav dzirdēts par nelaiemes gadījumiem, kam par iemeslu bijusi devīgā uzcienāšana...

Silajāņu pagastā atradies kāds mehanizators, kuram ir tehnika, un pats uz savu roku viņš sācis sniegt pakalpojumus, turklāt ņem tikai naudu, pie tam mēreni, darbu padara labi, bet pie galda, kur ir pašbrūvētais, degvīns, viņš vai alus, nesēžas. Tas atgādina kādreizējos ceļojošo labības kūlēju laikus.

Silajāņietim ne atkauties no pasūtījumiem, tādi būtu katram ciemata mehanizatoram, bet nedzērāju un pieticīgu cilvēku starp viņiem gaužām maz. Tikpat maz, kā to, kuriem ir izdevība pašiem tikt pie tehnikas.

Kas palīdzēs pārējiem? Ko lai dara „vidusmēra zemnieks”? Kas spēš izdomāt to lielisko un visu gaidīto variantu, lai uz zemes reformas starta līnijas visi nostātos kā vienlīdzīgi?

A.Rancāns

Top trešā ķieģeļu ražošanas līnija

Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombinātā jau vairāk nekā gadu būvē jaunu - trešo ķieģeļu ražošanas līniju. Galvenais darbuzaņēmējs ir Līvānu pārvietojamā mehanizētā kolonna. Būvdarbos piedalās arī Daugavpils un Madonas SPMK, pašu mehāniskā ceha laudis. Darba apjoms liels, taču arī paveikts jau daudz.

Paplašināts ķieģeļu cehs, top žāvēšanas tuneļi, mūrē apdedzināšanas krānsi. Jautājums par nokomplektēšanu ar iekārtām atrisināts par 80 procentiem. Vēl atliek kārtīgi noklāt jumtu, nomainīt māla presi, samontēt automātisko ķieģeļu sēdināšanas iekārtu, izbūvēt visus sliežu ceļus, ierīkot ventilāciju, apkuri, ūdensvadu, un tad jau varēs domāt par trešās līnijas palaišanu.

- Ja viss izdosies, trešā līnija, iespējams, sāks darboties šogad, - saka galvenais inženieris Arnolds Dalka. - Taču izteikt prognozes mūsdienās nav pateicīga lieta. Viss vēl var gadīties. Kā tagad ar celtniecības lietām, pašī saprotat...

ATTĒLĀ: apdedzināšanas krānsi mūrē Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas mūrnieks Ivolijs Petrovs. Prot visas celtnieku profesijas. Kombināta būvdarbu vadītājs Juris Caune par viņu saka - strādā uz goda!

J.Silicka teksts
un foto

A.Mežmalis

Dzīvosim līdzī Baznīcas gadam

Augusts - astotais mēnesis gadā; savukārt romiešu kalendārā sestais mēnesis, nosaukts pirmā romiešu ķeizara Augusta (63.g. pirms Kristus - 14.g. pēc Kristus) vārdā.

5.augustā - Jaunavas Marijas Lielākās bazilikas dibināšanas diena. Šajā dienā baznīca svin Romas pilsētas trešās patriarhālās bazilikas dibināšanas svētkus. Sākumā šī bazilika saucās par Liberija baziliku tāpēc, ka tā celta Liberija laikā, 4.gs. vidū. Pāvests Siksts III ap 435. gadu to atjaunoja un konsekroja (svinīgi iesvētīja) Jaunavas Marijas godam. Tagad tā tiek saukta par Svētās Marijas Lielākās (Maria Maggiore) baziliku tāpēc, ka tā gan gadu ziņā, gan arī cieņas ziņā ir pirmā Mūžīgās pilsētas baznīca, celta Dieva godam un atvēlēta Dievmātes gādībai. Liturģiskajās grāmatās to sauc arī par „Sniega Mariju” (ad Nives) - Sniegaini. Tautas nostāsti liecina, ka 325. gada 5. augusta naktī Jaunava Marija parādījās sapnī kādam bagātam Romas patricietim (Romās dzīvojamais un bagāts cilvēks) Jānim un pāvestam Liberijam, pavēlot savam godam uzcelt baznīcu tai vietā, kur rītā tie atradīs uzsnigušu sniegu. Rītā abi brīnīšā sapņa redzētāji uz Eskvilina pakalna (Roma celta uz 7 pakalniem) atrada baltu sniega kārtu. Pāvests tad arī rūpējās, lai šeit uzceltu baznīcu.

Šī skaistā bazilika saucas dažreiz arī par Svētās Silītes Mariju, jo tani uzglabājis Betlēmes silīti, kas pēc nostāstiem esot tā pati, kurā gulēja mazais Bērns Jēzu.

6.augustā - Jēzus Pārmaiņšanās diena. Jau izsenis austrumu Baznīcā svinēja 6.augustu. Šo notikumu par Pestītāja dzīvi aprakstījuši evaņģēlisti Matejs (17,1-9), Marks (9,1-9) un Lūka (9,28-36).

Šajā dienā Romā tika saņemta ziņa, ka pie Belgrades 1456. gadā uzvarēti turki. Pāvests Kaliksts III (valdīšanas laiks 1455-1458) pavēlēja šos svētkus svinēt visā Baznīcā.

8.augustā - Svētā Dominika diena. Viņš dzimis 1170. gadā Kastīlijā, Spānijā, priekšzīmīgā Guzmanu ciltī. Kā mantojumu no savas mātes viņš ieguva sirsniņu Dievmātes godināšanu un neizmērojamu mīlestību uz nabagiem.

Viņš dibināja Dominikāņu ordeni, kuram ir neapstrastāmi nopelni universitāšu un zinātņu laukā. Dominiks mira 1221. gada 6.augustā Boloņā, Itālijā, kur atrodas arī viņa relikvijas. Dzīves laikā Dominikam parādījās Jēzus Māte un ieteica skatīties Rožukroni. No tā laika Rožukroni skaita visā pasaulē.

Dominikāņu ordenis ir plaši pa-

zīstams arī Latvijas katoļiem, jo tēvi dominikāņi (baltie tēvi) sevišķi rosīgi darbojās Latgalē, kur 1700. gadā Aglonā nodibināja klosteri. No šejienes baltie tēvi kā misionāri un labi sprediķotāji atstāja rosīgu darbību visā Latgalē, vēlāk arī Rīgā.

Pēdējos gados nolemts šo ordeni atjaunot. Cerēsim, ka jau šogad 15.augustā Aglonā redzēsīm baltos tēvus, kuri vadīs latviešu valodā svinīgos dievkalpojumus.

15.augustā - Jaunavas Marijas Debesuņņemšanas svētki. Baznīca šodien svin Dievmātes nāves un debesīs ūņemšanas atceri. Ticība, ka kopā ar bezvainīgo Jaunavas Mātes dvēseli arī Viņas miesa tika ūņemta debesīs, ir svinīgi izsludināta dogma. Pāvests Pījs XII ir svinīgi pasludinājis un noteicis:

„Bezvainīgā Dieva Dzemdētāja, vienmēr Jaunava Marija, nobeidzot dzīves gaitas zemes virsū, ir ūņemta ar miesu un dvēseli debesu godībā” (Ex actis Pii Papae XII).

Latvijas katoļiem šie svētki ir vieni no lielākajiem Dievmātes svētkiem - Māras Zemes Karalienes svētki. Sevišķi svinīgi šī diena tiek atzīmēta Aglonā.

Sai dienā Baznīca svētī zāles. Svētītām zālēm pēc tautas senajiem ticējumiem piemīt noslēpumains spēks: tās veicina mājas dzīvnieku veselību un augšanu, un ir spēks, kas dziedē slimības, tāpēc nogriež no zāļu pušķa un piemaisa barībai. Ja kūti saslimst kāds lops un nezina tam palīdzēt, tad kristīgs mājastēvs paņem svētītas zāles un, palāvis pilns, dod slimajam dzīvniekam.

Dienvidvācijā, Bavārijā, galvenā vieta svētīto zāļu pušķi ir deviņviraspēkam, saulesvecei (Verbascum Thapsus). Provizors parasti no tās gatavo atspirdzinošu krūšu tēju. Bet saspīestas lapas tiek lietotas kā komprese uz augoņiem un strutojošām vietām. Vēl vairāk - šī plaši pazīstamā puķe no pagribiem un noliktavām aizdzēn peles un žurkas. Tādēļ mēs nebrīnāmies, ka tautai tik liela uzticība šim skaistajam augam.

Jāpiezīmē, ka deviņviraspēks ir senārstniecības augs, ko pazina jau Dioskorīds un Galēns (dzim.131.g. pēc Kristus un miris ap 200.g.). Galēns bija ievērojams seno romiešu ārsts un darbojās ķeizara Marka Aurelija galmā.

Bez tam lielā cieņā ir pelašķi (Achillea millefolium), piparmētra (Mentha piperita), kas ar savu aso smaržu

pārspēj zāļu pušķi savas sāncenses. Arī balderiānam (Valeriana officinalis) ir senas pilsontiesības, kam ir stipri aromātiska serde. Jau senie ģermāņi šim augam bija pieķērušies ar visu savu sirdi. Tāpat kumelītes (Matricaria chamomilla) tiek lietotas lielā daudzumā.

Uz Dievmātes altāra lielā skaitā tiek nolikti jau minēto zāļu pušķi: pa vienam no katras mājas. Cik daudz ģimeņu, tik daudz arī pušķu.

Baznīca lauku zāles svētī aiz sekojošiem iemesliem:

1. Baznīcas liturģijā Dievmāti sauc par lauku puķi un ieleju liliņu.
2. Viņas godam veltītajā litānijā mēs to saucam par Mistisko rozi.
3. Kad Jēzus Māti ar miesu ūņņēma debesīs, Viņas kaps bija izkaisīts skaistām puķēm un pildīts liegu smaržu.

Neaizmirsīsim arī mēs, dodoties 15.augustā uz dievnamu pie mīļās Dievmātes, paņemt līdzi jau minēto lauku zāļu pušķi un pēc nosvētīšanas aiznest svētību sev, savai ģimenei un mājas dzīvniekiem.

24.augustā - Svētā Bērtuļa diena. Viņš sludināja Evaņģēliju Mezopotāmijā, Armēnijā un pat Indijā, bet sevišķi aktīvi darbojās mežoniģajā Armēnijā. Armēņi viņam dzīvam novilkā ādu un miesu sacirta gabalos. Tagad viņi svēto Bērtuli godina kā savas tautas Aizbildni Dieva priekšā. Kristīgā ticība Armēnijā pazīstama jau 2.gs. un kļuva par valdošo 301. gadā. Bībele tulkota 5.gs. sākumā. (Latvijā pilnīgo Bībeles tulkojumu sniedza Alūksnes luterāņu mācītājs Ernsts Gliks. Tulkojums iespiests Rīgā, 1689. gadā. Savukārt kristīgā ticība Latvijā kļuva valdoša pirms 800 gadiem.)

Svētā Bērtuļa mirstīgās atliekas atrodas Romā Svētā Bērtuļa baznīcā Tiberas salā.

28.augustā - Svētā Augustīna diena. Viņš dzimis 354. gada 13.novembrī, bet miris 430. gada 28.augustā. Viņš ir visievērojamākais latīņu Baznīcas doktors, filozofs un retorikas (dailrunības teorija) meistars. Sevišķu ievēribu pelna viņa Baznīcas mācība par Vissvēto Trīsvienību, Dieva žēlastību un Baznīcu. Viņš mums ir arī atstājis šos vārdus:

„Ak, Dievs, Tu esi radījis mūs sev, un nemierīga ir mūsu sirds, kamēr tā neatdusēsies Tev!”

Dekāns
A.Budže

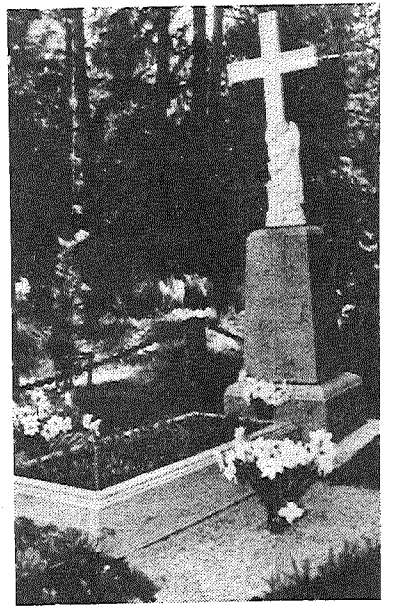
Prāvests Dominieks Andreksuss

Šogad kapusvētki Riebiņu kapos notika agri - 19.maijā. Pateicoties tālajiem un tuvajiem riebiņiešiem, kapsēta bija sakopta daudz labāk, kā iepriekšējos gados. Šie svētki, veltīti mūsu mīļajiem aizgājējiem, bija saules un ziedu pilni. Tie bija kupli un apmeklēti, jo notika pirmajos Vasarasvētkos. Pavasara darbi tika vai nu pasteidzināti, vai atlikti, jo katrs gribēja pasēst Mūža dārzā pie saviem piederīgajiem. Tūmos nedzirdēja traktoru rukoņu un neredzēja arī cilvēkus. Šķiet, laiks bija apstājies. Varbūt cilvēki atcerējās veco patiesību: „Gribi kļūt nabags, strādā svētdienās”?

Svētkus vadīja mūsu cienījamais dekāns A.Budže. Savā svētrunā viņš atkal un atkal pieskārs dzīvības un mūžības tēmām. Pateicās riebiņiešiem par kapsētā paveiktajiem darbiem. Tika paziņots, ka Riebiņu kapsētā būs zvans, bet tā iegāde saistīta ar daudzām grūtībām, ka agrofirmas ģenerāldirektors Kavinska kungs ir atbalstījis zvana iegādi. Par to viņam paldies!

Tuvojoties kapusvētkiem, dekāns vairākkārt atgādināja, lai tiktu uzposta Riebiņu baznīcas cēlāja - prāvesta Dominieka Andreksusa kapa vieta. Dekāns bija ievērojis, cik bēdīgā stāvoklī atrodas prāvesta kaps. Daudzi riebiņieši pat nezina, ka viņu kapsētā atdusas tāda personība kā prāvests Dominieks Andreksuss. Viņš bija labs, gudrs, žēlsirdīgs priesteris, kurš, kā mēdz teikt, pazina savas avis, zināja viņu grūtības un ciešanas. Viņš bija tas, kurš uzcēla tagadējo Riebiņu katoļu baznīcu. Ar mūsu ģimeni viņam bija sevišķa saskarsme, jo dzīvojam tuvu baznīcai. Tāpēc gribu atstāt vecmāmiņas un tēva atmiņas par prāvestu D.Andreksu.

Mana vecmāmiņa, pēc tautības poļiete, bija cēlusies no Razrīvkas muižas, kur viņas tēvs esot strādājis par vēveri (audēju), bet māte par pavāri. Ieprecēta Riebiņu draudzē, vecmāmiņa pēc desmit laulības gadiem kļuva par atraitni ar četriem bērniem. Mazākajam - manam tēvam - bija tikai divi gadi, bet pašai atraitnei trīsdesmit divi. Lai gan vecētēpiņš mirstot atstāja kārtīgu dzīvojamo māju un lielu augļu dārzu, vecmāmiņai klājās grūti. Vecākajam dēlam Antonam bija desmitais gads, zeme sadalīta šporēs, un grūti bija to apstrādāt. Vecmāmiņa man stāstīja: „Visa mana palāvis bija uz Dievu un Dievmāti. Lai visu paveiktu, es cēlos ar gaismiņu un gulēt gāju vēlu naktī. Strādājot no rīta līdz vakaram, es dziedāju savu iemīļoto koronku (dziesmu) „Kas grib Jumpravai Marijai dienēt”. (Ar šīs dziesmas vārdiem viņa arī nomira, jo bija solījusi to dziedāt līdz pēdējam dzīves brīdim.) „Es biju jauna un nejutu darba smagumu”, stāstīja vecmāmiņa. „Sestdienās es cēlos sevišķi agri. Kamēr sādza visi gulēja, es uzcēlos pirms gaismas, izmazgāju istabas, logus un nomazgāju pat akanicas (logu slēģus). Mūsu mājai vajadzēja vienmēr būt tīrai, jo pie prāvesta brauca ciemiņi pat no Lietuvas un Polijas. Plebanijā nebija vietas, un prāvests viesus nometināja pie mums. Kad paaugās dēls Antons un meita Marija, es viņus sūtīju pie procesijas”. Prāvests Andreksuss vienmēr sekoja viņas bēdīgajam liktenim un bēmu

audzināšanai. Tad vecmāmiņu pieņēmlējusi jauna nelaieme. Sasniedzs 24 gadu vecumu, nomira dēls Antons. Un atkal vecmāmiņa stāstīja par prāvestu Andreksu, cik svinīgi viņš izvadījis viņas dēliņu, ar visiem baznīcas karogiem, uz kapsētu. „Prāvests Andreksuss mums parādīja lielu godu”, teica vecmāmiņa.

Savukārt tētis mums, bērniem, stāstīja, kā viņš piedalījies Riebiņu katoļu baznīcas celtniecībā. Visus darbus vadījis pats prāvests. Vienmēr atradies starp strādniekiem, būvlaukumā. Tētīm bijuši aptuveni 11 gadi, kad vecmāmiņa viņu nosūtījusi ar zirga pajūgu palīdzēt celtniecības darbos. Viņam likts strādāt ar pajūgu, kurā bijusi piestiprināta lielmuca - ūdens pievešanai. Kad mazai talcinieks ar pajūgu iebraucis upē, tikai tad sācis domāt, kā dabūt ūdeni mucā, jo nav bijis spaipa. Atgriezies bez ūdens bijis kauns no prāvesta. Ilgi nedomājis, novilcis no kājas zābaciņu un ar to smēlis ūdeni un lējis mucā. Drīz muca bijusi pilna, un varējis braukt baznīcas kalnā. Par zēna izdarībām kāds pastāstījis prāvestam, kas mazo atjautīgo talcinieku sagaidījis, apmīļojis un „apbalvojis” ar lielu virteni klinģeru. Pārējiem talciniekiem klinģerus esot nobēris no kalna lejup, un viņi skrējuši tos lasīt.

Kopš 1908. gada 15.janvāra prāvests Andreksuss atdusas Riebiņu kapos. Arī vecmāmiņa un tētis ir aizgājuši mūžības ceļā, un ir apbedīti tajos pašos kapos.

Bieži no tālām dienām, no pagātnes miclas iznirst atmiņu tēli. Kāda sena, aizmirsta dziesma atskan no bērības laika. Viss - pagātnē. Tikai baznīca stāv uz klintīm... Ļoti gribētos, lai kāds vairāk pastāstītu par mūsu bijušā prāvesta dzīvi un darbu.

A.Gibeļe

Preiļos

Attēlā: prāvesta Dominieka Andreksusa atdusas vieta.

J.Silicka foto

Tuvojas 15.augusts...

KAS JAUNS AGLONĀ?

Tuvojoties 15.augusta svinībām, jaunu izskatu iegūst Aglonas ielas un celiņi. Kopējais asfalta klājums sasniegs 5 kilometrus, bet noasfaltētas līdz svētku dienām tiks Somersētas un Jaunaglonas ielas, ceļš gar kapsētu un ceļš uz internātskolu, lielais laukums iepretī baznīcai, kā arī Dagdas šoseja. Šie darbi (izņemot Dagdas ceļu, kas jau bija rajona ceļu daļas plānā) tiek finansēti no republikas budžeta un prasīs 390 tūkstošus rubļu no Aglonai piešķirtā miliona. Asfaltēšanu veic Rēzeknes un Daugavpils ceļu daļu darbinieki un Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes

studentu vienība.

Svētkus un viesus gaidot, Aglonā iekārto divus jaunus tirdzniecības laukumus ar nojumēm.

Gatavojoties koru ūņemšanai, laukumā iepretī internātskolai jau gatavo dēļu paaugstinājumus koristiem un zālienu skatītājiem.

Pildot solījumu atbrīvot klosteri no iemītniekiem, Aglonā šogad jāieliek pamati jaunai 36 dzīvokļu dzīvojamai mājai. To izdarīt solījušies Daugavpils celtnieki. Šis darbs

prasīs 400 tūkstošus rubļu, bet visa māja izmaksās 1-1,2 miljonus rubļu.

Notikusi visu pagastā darbojošos organizāciju pārstāvju sanāksme. Nolemts katrai iestādei un organizācijai tai „piestiprināto” teritoriju sakārtot līdz 5.augustam.

11.augustā - Aglonas kapos kapu svētki, un tas nozīmē, ka līdz šim laikam visi, kam vien kapos apbedīti piederīgie, aicināti sakopt to atdusas vietas.

Top Aglonas ģenerālās attīstības plāns. Šobrīd galvenā

uzmanība pievērsta apkārtnes ģeodēziskajai izpētei.

Top arī projekts dabas gāzes vada izbūvei. Aglonai tas varētu tikt pievadīts pēc 3-4 gadiem.

Aglonas krājkasē ikviens, pajautājis pēc speciāla konta numura, var palīdzēt Aglonas kapličas un kapu zoga vai Bērzgales baznīcas zoga izbūvei. Līdz šim kontā iemaksāti aptuveni 19 tūkstoši rubļu.

S.Jokste

No redakcijas pasta

Kapos nav kārtības

Līvānu luterāņu draudzes locekļi atkārtoti sūdzas draudzes valdei par to, ka viņu kapos, kuri jau sen pārpildīti, arvien vēl tiek ierādītas jaunas apbedījumu vietas, galvenokārt - pareizticīgajiem un krievu tautības piederīgajiem. Jauni kapi tiek ierīkoti uz esošajām kopīgām vai aizņemtajām ģimenes kapu vietām. Dažkārt tos izdājo ar akmens žogiem un uzberumiem, protams, uz blakus esošo atdusas vietu rēķina.

Nekas tamlīdzīgs nenotiek ne katoļticīgo, ne pareizticīgo kapu teritorijā. Atkārtotie protesti un lūgumi Līvānu apbedīšanas birojam un kapu sargam atstāti bez ievēšanas. Pēdējais laiks pilsētas pašvaldībai ieviest šajās neubūšanās kārtību, uzsākot apbedīšanu jaunajos kapos.

Līvānu ev.lut.draudzes valdes vārdā

V.Gors

KAD SATIEKAS VJATKA UN JAŠA

Vjatkas novads ir bijusi trimdas vieta daudziem latviešu gara darbiniekiem, tas devis patvērumu un maizi. Lai minam vien pāris latviešu literatūras diždarbu, kas tapuši šai novadā - Raiņa „Tālas noskaņas zilā vakarā”, Aspazijas „Sidraba šķidrā drauts”, Upīša „Zaļā zeme” un „Spartaks”.

Bet tas ir arī novads, kur līdzās „daudzu tautību bērniem” koncentrācijas nometnēs smaka un uz mūžīgiem laikiem palika daudzi mūsu tautieši. Un tādēļ regulāras un tradicionālas ir Kirovas (nu jau atkal Vjatkas) apgabala dienas Latvijā un Latvijas dienas Kirovas apgabalā. Latvieši ir atstājuši un atstāj būtiskas pēdas Vjatkas novada garīgajā dzīvē.

Tādēļ likumsakarīga ir šī tālo viesu izstāde Jasmuižā. Vjatkas novadu pārstāv Vladimirs Lihačovs ar gleznām un Larisa Ušakova ar slavenajām Dimkovas rotālietām.

Dimkovas rotālietas. Tā ir pilnīgi cita veida keramika. Mums neierasta un sveša. Sarkanos mātus agrāk vāca pēc pavasara plūdiem Vjatkas krastos, šeit pat upes sēkļos sagatavoja etniskās, tīras un sausas smiltis, ar tām rūpīgi sajaukot mātus. Katras rotālietas dzimšana - virkne vispārpieņemtu apgūtu darba paņēmieni.

Sākumā māla pikuci izmīca par bumbiņu, tad par pankūku, salokot to vēlāmajā formā. Rotālietu vēlāk savāca pa daļām, papildinot un pilnveidojot. Lieko nogrieza ar asu skatu, bet savienojuma vietas izlīdzināja ar mitru lupatiņu, lai rotālieta būtu gluda kā izlieta.

Līdz tās gatavībai vēl tālu: četras piecas dienas žāvē, trīs četras stundas apdedzina krievu krāsni, pakāpeniski atdzēs, tad seko rotālietas „balināšana” ar labi samaltu un izsijātu krītu piena šķīdumā. Un atkal rotālietas žāvēšana, bet šoreiz jau caurvējā. Tikai tad jau „baltās” rotālietas var apgleznot. Līdz desmit krāsām izmantoja Dimkovas meistars (tas bija un paliek galvenokārt sieviešu arods), bet krāsu veidoja, olu sajaucot ar kvasu vai etiķi, t.i. strādāja ar temperu. Nevienā tradicionālajā zemnieku daiļamatniecības nozarē nav tik sarežģītas un pilnīgas rotālietu ražošanas.

Šo slavenu tradīciju pārmantotāja un tālākvirzītāja ir arī Larisa Ušakova. Tā ir viņas personalizstāde. Pirmā. Bet mums tā ir pirmā tikšanās ar Dimkovas keramiku. Šeit izsmalcinātas aprīnka skaistules Vjatkas gadatirgū tiekas ar galantiem kvalieriem, neiztrūkstošais karuselis, putnu dārz - šis un citas rotālietas dod mums iespēju iepazīties ar savdabīgo krievu mākslu. Domāju, ka šī ekspozīcija spēj izsaukt smaidu un radīt možu noskaņojumu ne tikai bērmos.

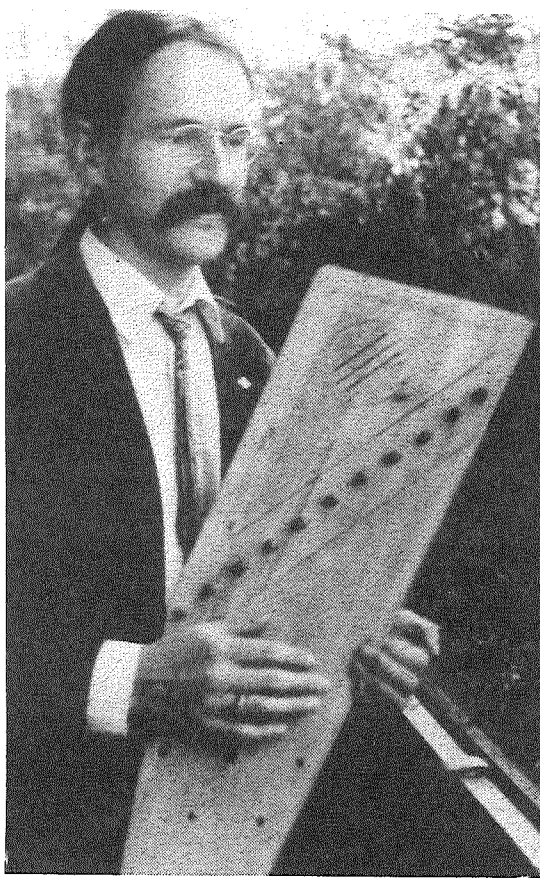
Nosvērts un skarbs mums atklājas Vjatkas novads Vladimira Lihačova gleznās. Mākslinieks ne tikai daudz un nopietni strādā, bet arī veiksmīgi ekspozējas. Viņa darbi ir bijuši skatāmi ne tikai Savienībā, bet arī ārzmēs. Daudzus no tiem ir iegādājušies muzeji un privātpersonas, arī Latvijas muzeji. Šeit jāpiebilst, ka gan gleznas, gan Dimkovas rotālietas var iegādāties visi mākslas mīļotāji.

Un tā - Vjatkas novada mākslinieku darbi Jašas krastos.

Voldemārs Romanovskis

Klausīties Valdi Muktupāvelu neapnik. Neapnik arī viņa spēle uz kokles un dziedāšana tās pavadījumā. Lieliskais kokles pazinējs, kurš savācis daudz skaistu tautas dziesmu, spēj iepriecināt gan plašu auditoriju, gan draugu nelielu pulciņu, un tos, kuri uzskata, ka viņu labi pazīst, pārsteigt ar ko negaidītu. Viņš sadraudzējies ar dekšārieša (Rēzeknes rajons) Donāta Vucina darināto Latgales kokli ar spāņu, no kuras izvilina skanīgās latgaliešu melodijas.

Attēlā: V.Muktupāvels ar kokli.
A.Rancāna teksts un foto

SEVIS APLIECINĀŠANA

Vasara sāk briedināt augļus dārzos un var sākt vērtēt, kā iesākts ražas gads, vai ziedu laiks, tās sākums, nav bijis tukšu cerību pilns.

Analoģijas varbūt var meklēt arī rajona kultūras dzīvē, šoreiz priekšplānā izvirzot kultūras norises Līvānos, konkrētāk - Līvānu bērnu mākslas skolas aktivitātes.

Un to šīs vasaras sākumā bija visai daudz. Skolas audzēkņi un pedagogi nebija mierā tikai ar kādu skolā vai ārpus tās sarūpētu izstādi. Gribējās ko lielāku, pamatīgāku. Un tā līvānieši tika pārsteigti ar „instalācijām”, kur ne tikai varēja skatīties un brīnīties, bet arī pašiem izmēģināt roku zīmēšanā vai arī pasapņot par to, kāds būs skulptūru dārzus pilsētā tuvākā vai tālākā nākotnē.

Šī izstāde jūnijā sākumā tika organizēta zem kļavas debess, un te varēja ne tikai skatīties, bet arī dejot, kā arī sildīties pie ugunsкура izstādes noslēgumā, jo „spoki no Līvānu izgāztes” sadega, atstājot vien novēlējumu: lai Līvānos būtu tīrs gaiss un nepiesārņota vide.

Mēneša vidū tika atklāts mākslas skolas salons savā pagaidu variantā. Pēc pašu rokām veiktā nelielā remonta mājai Rīgas ielā, kas ilgi bija stāvējusi vienuļa, atkal tika vērtas durvis. Te varēja vērtēt skolas audzēkņu darbus gan šamotā, gan minigobelēnu, gan gleznojumu. Pagalmā - audzēkņu diplomdarbi - dārza keramika, ko veidojuši A.Zariaka, R.Vilcāns, A.Novokšānovs pasniedzēja Andra Džiguna vadībā.

16.jūnijā notika audzēkņu darbu izsole. Bet VI.Nikolajeva - arī skolas diploma - sienas gleznojumu, kas veidots

pedagoģes V.Rusiņas vadībā, kā dāvinājumu saņēms Līvānu PMK kafējnīca. Salona telpas, kas ir visai plašas, skola netaisās izmantot tikai sev. Tiek piedāvātas iespējas izstādīties gan Līvānu māksliniekiem, gan amatniekiem. Skolas absolventi veikusi arī kolektīvu darbu, pēc J.Rotčenkova projekta apgleznojot Līvānu stikla fabrikas sētu (pedagoģe Ilze Steinberga). Šeit cītīgi strādājuši J.Rotčenkova, G.Iesalnieks, A.Brencis, I.Butlers, L.Vilkāja un J.Bokāne.

Viņi un iepriekšminētie skolas audzēkņi saņēma skolas beigšanas apliecības. Viņi tika sveikti kā skolas pirmie absolventi.

Skolā bija izstādīti gan audzēkņu kurasa darbi, gan diplomdarbu projekti, un tos visai labprāt skatījušies bērni no tuvākajiem namiem. Kas zina, varbūt kāds no viņiem mēģinās iestāties mākslas skolā? Katrā ziņā skola aicina bērnus nākt un mācīties sagatavošanas klasē, bet pieaugušos - uz sadarbību - gan privātpersonas, gan organizācijas. Ja kāds grib palīdzēt ar naudas līdzekļiem, tad tos var ieskaitīt skolas kontā Nr.000142720 Agrorūpnieciskās bankas Preiļu nodaļā vai arī nodot pašā skolā.

Bērnu mākslas skola Līvānos pierādījusī savas pastāvēšanas nepieciešamību, pedagogu un audzēkņu varēšanu. Cerams, ka nākotnē nesis vēl kādu mākslas skolu rajonā, jo tāda veida mācību iestāde var veikt daudz. Ja kāds netic, lai brauc uz Līvāniem un skatās.

M.Paegle

Latviešu dziesma Ukrainā

Greižu ģimenes ansamblis no Aglonas šomēnes viesojās Ukrainā, kur notika mūsu „Spietam” līdzīgs starprepublikāniskis dziedošo ģimeņu saiets. Baltiju šai skatē pārstāvēja divas latviešu ģimenes - viena no Lielvārdes, otra - mums jau pazīstamie aglonieši.

Lūk, ko par šo pasākumu pastāstīja Greižu ģimenes galva Antons: - Visur mūs uzņēma ļoti labi un atsaucīgi. Divas dienas skate notika Hmelņickas filharmonijā, trešajā dienā visi dalībnieki izbrauca uzstāties ārpus pilsētas. Mēs kopā ar uzbeku un kazahu ģimenēm dziedājām kādā rajona centrā. Dziedājām mūsu tautas dziesmas, arī Dagnijas un Ilzes pašu sacerētās dziesmas. Ļoti interesanti bija redzēt, kā ukraiņi svinēja Jankas Kupalas dienu. Arī mēs šai dienā savas līgo dziesmas padziedājām.

Skati organizēja Maskava, bet piedalījās tajā aptuveni 30 ģimenes. Ļoti lielas ģimenes bija no Dienvidu republikām - pat līdz 20 cilvēkiem. Mēs uzstājāmies kā parasti - četratā. Vietas šai skatē netika piešķirtas, taču mūsu sniegumu gan klausītāji, gan speciālisti novērtēja atzinīgi.

B.Mikāne

RAIŅA GARAIS CEĻS UZ LĀTVIJAS VALSTI

PĒTERIS ZEILE, filozofijas zinātņu doktors

7. turpinājums

Izslavēto reformatoru Pēteri I „Rīgas raganā” Rainis rāda visā objektīvajā patiesībā (kaut arī vēsturiskā teikā balstoties). Rāda kā iekarotāju, kurš ceļ uz savu politisko mērķu piepildi balstās uz viltu, intrigām, nodevību un nežēlīgu teroru. Tas izpaužas arī cīņā pret zviedriem, iekarojot Rīgu. Ne velti Staļins tik augstu vērtēja Pēteri I, uzskatīja to (līdzās Ivanam Bargažam) par sevis cienīgu priekštecī, kas tik nežēlīgi izrēķinājās ar saviem pretiniekiem, un caur Baltiju, caur Latvijas dzīvo miesu izcirta „logu uz Eiropu”. Staļins šo cara veikumu otrreiz atkārtoja 1940. gadā, sēdams Baltijā postu un nāvi un šajā ziņā tālu pārspēdams savu impēriko priekštecī.

Rainis pauž domu, ka latviešu tauta nekad nevar būt laimīga, atvasdamies varaskāro un viltīgo austrumu tirānu jūgā. Vēsture pilnīgi apliecinājusi šo gaišredzīgo tautas dzejnieka domu.

Krājumā „Mūža cīņās” un dzejoļu ciklā „Sveika, brīvā Latvija” Rainis bez jēkādēm konjunktūristiskiem pārliecieniem, saglabājot lielā domātāja paspiecību un mākslinieka estētisko mēru, kā arī savu kreiscentriskā politika pārliecību, nekur nedod meslus kādām oficiālām autoritātēm, bet cildina patiesos Latvijas brīvības izcīnītājus un radošos ļaudis - kultūras veidotājus, kuru darbībai Latvijas brīvvalstī pavērtas jaunas iespējas, kādu nebija agrāk.

Rainis un Aspazija partiju ķiviņu apstākļos tiecās saglabāt savu personību patstāvību un daiļrades brīvību. Kad sociāldemokrātu vadība liedza saviem partijai biedriem publicēties tā sauktajos pilsoniskajos izdevumos, rainis un Aspazija šādu lēmumu noraidīja un no tā norobežojās, uzskatīdami, ka kultūru nevar iespiļēt partijai un resoru rāmjos. Reizē Rainis, būdams paties demokrāts, aizstāv dažādu pārliecību cilvēkus, ja ir pārliecinājies, ka tiem nodarīta netaisnība.

No Latvijas Rainis septiņas reizes dodas braucienos uz ārzemēm. Tas liecina par viņa „pasaules aptveres” un kultūras alkām. Taču, būdams ārzemēs, viņš nemiļīgi domā par Latviju, par to, kā citu tautu pieredze var noderēt latviešu tautai.

Kā jau atzīmēts, Rainis vēl būdams Svecē, bija sapņojis kļūt par Latvijas prezidentu. Taču Satversmes sapulces atklāšanas dienā 1920. gada 1.maijā ar 83 balsīm par Latvijas Republikas pirmo prezidentu tika ievēlēts Tautas Padomes priekšsēdētājs Jānis Čakste. Par Raini pat visi viņa partijas biedri - sociāldemokrāti nebalsoja un viņš ieguva tikai 48 balsis. Vairākums balsoja par centru Čaksti, lai nepieļautu labējo pārstāvju ievēlēšanu, reizē uzskatot, ka Raiņa istā stūhija ir dzeja, ar kuras palīdzību viņš vislabāk var celt jaunās valsts prestižu.

Ar lielu rūgtumu Rainis šo notikumu fiksē savā dienasgrāmatā. Kā atzīmē Raiņa sens draugs F.Cielēns, „tā nebija nekāda demonstrācija pret Raiņa personību, tomēr Rainis negribēja saprast. Apvainojās par viņa kandidatūras noraidīšanu. Rainis bija domājis, ka viņu katrā ziņā ievēlēs un bija ar mieru nevar uzkraut smagu nastu, kas spiestu atteikties uz ilgāku laiku no istā lielā darba, savas dzejas darba. Rainis bija tik aizvainots, ka, noklausījies balsošanas rezultātus, demonstratīvi atstāja zāli un aizgāja mājās”.1)

Taču pārvarējis zaudējumu un vilšanās rūgtumu, Satversmes sapulcē un Saeimā Rainis likumdošanas līdzekļiem nenoguris cīnījās par latviešu, kā arī Latvijas minoritāšu izglītības, mākslas, kultūras attīstību. Būdams Izglītības ministrs, viņš daudz paveica izglītības, jaunatnes audzināšanas uzlabošanā, indivīda veidošanas demokrātiskā patriotisma un humanisma garā. Viņš nemīlīgi pūlējās citu valstu iepazīstināšanā ar latviešu kultūru, šajā jomā izstrādāja plašu programmu. Tika organizēta latviešu glezniecības izstāde Stokholmā un vairāki citi pasākumi.

„Ministra darbība deva Rainim tādu gandarījumu, ka viņš vairs sevi necentās parādīt kādā citā augstā valsts amatā. Viņš neizrādīja ne mazāko interesi valsts prezidenta vēlēšanās, kas notika 1927. gada pavasarī pēc Jāņa Čakstes nāves, tāpat Saeimas priekšsēdētāja vēlēšanās, kas notika 1928. gada rudenī”.2)

Tiesa, laiks un cilvēki vēl sagādāja ne mazums sirdēstu un negatīvas jūtopas. Viens no dramatiskākajiem notikumiem citu vidū - Nobeļa prēmijas nepiešķiršana Rainim, ko K.Dzīlleja kādā apcerē 3) raksturo kā „noskausto sapni”. Z.Mauriņa, kas ar sirdi un dvēseli sekoja Raiņa daiļradei, atklāj šīs drāmas patieso cēloņu. Viņa atzīmē, ka pēc Raiņa „Jāzepa un viņa brāļu” pārtulkošanas vācu un angļu valodās, šķita, ka nu reiz latvietis varētu saņemt Nobeļa prēmiju. Par cilvēciņas idejām, par tieksmi tuvināt tautas savā starpā, par Jāzepa filozofisko tēlu... Un viņš to varbūt arī būtu saņēmis, ja toreiz (Latvijas universitāte - kā to prasa Nobeļa prēmijas tradīcijas - par viņu būtu iestājies ar visu krūti...

Tad nu Latvijas universitāte, kurai vajadzēja būt kandidāta oficiālajai ieteicējai, ir bijusi tā, kas prasījusi, lai J.Rainis izstājas no viņa paša dibinātās un izraudzītās partijas! Vienīgi tā saprotama Aspazijas citētā piezīme (L.U. rektors 1927.-1929.g. bija A.Tentelis).

K.Dzīlleja, aplūkojot šo Nobeļa prēmijas lietu, atzīmē, ka, lai gan Rainis bija LU goda biedrs, viņš par piederību pie sociāldemokrātu partijas (itūn kā pie kādas nelegālas organizācijas!) ticis „diskvalificēts”, bet izvirzītu pretkandidāti - J.Janševska un E.Virzas personā. Politiski šausmīgi profesori, gribēdami kaitēt Rainim personīgi, tā kaitējuši visai latviešu tautai un kultūrai: ar Nobeļa prēmiju latviešu literatūra J.Raiņa personā būtu ieguvusi atzinību starptautiskajā mērogā.

Pelnīto atzinību J.Rainim noskauda paši latvieši - akadēmiskās intelligences zieds, kaut gan pēc Ibsena Eiropa nav redzējusi tik lielu un spēcīgu dramātiķi, kāds bija J.Rainis.

Rainis nevarēja nesāpīnāt biežie uzbrukumi viņam un karikatūras labējā presē, dažādu grupējumu savstarpējā „ēšanās” un nācijas pašiznīcināšanās tendences parlamentā un ārpus tā. Šī situācija lielā mērā atgādina tagadējo, kad tiek meklēti dažādi grēkazi ne tikai politisko pretinieku, bet arī savējo vidū, kas kalpo tikai reakcijai. Dzejnieks Pēters Brūveris kādā apcerē „Latvijas Jaunatnē” atzīmē, ka viņa draugs - arī dzejnieks L. ļoti labi tieši pašreiz saprotot toreizējās Raiņa „nepatriotiskās” sajūtas un domas par jaunu emigrāciju. Arī „trešās atmodas” dažas norises liek atcerēties Aspazijas toreiz teiktos vārdus: vecajā krustā dzen jaunas naglas...

Rainis depresiju rada arī lielā pārslodze, fiziskā un psihiskā nomāktība. Aspazija aizrāda, ka ar savu veselību viņš var strādāt 3 stundas dienā, bet viņš strādā desmit. 1925. gadā ārsti Rainim konstatē hipertonusu krīzi. Dr. Jēkabs Nīmanis savā diagnozē secina: „Ja Rainis arī uz priekšu sevi sadalīs dzejniekā, politiķi un sabiedriskā darbiniekā, tad viņa mūžs nevarēs būt garš, jā, varbūt pieci gadi”. Bet līdz mūža beigām Rainis tiecas visu to savienot. Savas runās un rakstos Rainis joprojām lieto pamatšķiras un sociālisma jēdzienus, taču piešķirot tiem tūri rainisku jēgu.4)

Turpmāk vēl

1)Cielēns F. Laikmetu maiņa.II.,1963.,127.lpp.

2)Cielēns F. Rainis un Aspazija. „Karogs”,1990.,Nr.6.,156.lpp.

3)Dzīlleja K. Noskaustais sapnis. Raiņa un Aspazijas gadagrāmata 1970. gadam. Vesterosa.,1969.,32.-34.lpp.

4)Detalizētāk par to sk. B.Gudriņe „Vai Rainis neatkarīgās Latvijas laikā bija sociālists?”. LM.,1990.,8.septembrī.

Ceļojums zinātkārajiem

Jau otro mēnesi rit skolēnu vasaras brīvdienas, un republikā notiek dažādas nometnes.

No 25. līdz 30. jūnijam es piedalījos zinātkāro nometnē, kura notika Ziemeļvidzemē. Šeit pulcējās zinātkāro konkursa „Pār deviņi novadiņi” uzvarētāji. Konkursu un nometni jau otro gadu organizē Latvijas Pionieru savienība. Pagājušajā gadā konkurss saucās „Acs redz tālu, prāts vēl tālāk”, bet nometne uzvarētājiem notika Vecpiebalgā. Šini vasarā konkursa uzvarētāji kājām apceļoja seno līvu zemi Metsepoli. Mēs - 23 bērni un vadītāji Nadja un Vilnis - gājām pa maršrutu Podciems - Ārciems - Pāle - Lauvas - Salacgrīva - Ainaži.

Mūsu pirmā nakstgūļa bija vienā no lielākajām Latvijas gravām - Kaukuļu jeb Vēveru gravā. Mūsu garastāvokli gan tovakar nedaudz sabojāja lielais lietus, bet nākošajā rītā ceļu turpinājām un pusdienlaikā mūs varēja satikt Ārciemā. Uz nakstgūļu apmetāties pie Pērļupes, netālu no Pērļupes jeb Jāņdzirnavām. Tovakar notika mūsu iepazīšanās vakars. Izrādījās, ka mūsu nometnē ir bērni no Ludzas, Tukuma, Talsiem, Gulbenes, Ļeņingradas. No Preiļu rajona es biju vienīgā.

Nākošajā dienā pusdienojām Pālē, bet jau pēcpusdienā iegājām mūsu nākošajā maršruta punktā - Lauvās. Tur pie Svētupes uzcēlām teltis, lai pārļautu nakti. Tovakar notika „TV konkurss”, kurā varējām „satikt” Edvīnu Inkēnu, Annelīti, Tontonu, Jurīti, Āzīti, kā arī citus vairāk vai mazāk pazīstamus žurnālistus. Tas bija ļoti jauks vakars ne vien ar gaisotni, bet arī ar jauko saulīti, kuras dēļ neviens uz teltīm neuzsedza plēvi, un nākošajā rītā mēs pamodāmies slapji. Šini drūmumā kā gaismas stariņš bija vadītāja Viļņa paziņojums, ka esām nogājuši jau 40 kilometrus, palikuši 20, bet šodien būšot jāiet tikai 4 kilometri. Vai tas nav jauki pēc iepriekšējā dienā nočāpotiem 20 kilometriem?

Apmēram pusceļā apstājāmies un apskatījām māju, kurā Jānis Sudrab-

kalns pavadīja mūža pēdējos gadus - „Sprundas”. Šī dzejnieka vārds tagad gan vairs nav populārs, bet arī tā ir mūsu vēsture. Jau agrā pēcpusdienā bijām pie Libiešu upurālām Svētupes krastā. Turpat atradām jauku laukumiņu, kur celt teltis. Te mūs pārsteidza Vilnis: „Atpūtieties. Ceļu turpināsim divpadsmitos nakti.”

Laiks bija jauks, gājām rotaļās, nedaudz atvēsinājāmies, aplejot viens otru ar kādu krūzīti vai spaini ūdens. Laiks pagāja nemanot. Sāka krēslot, un ap pusdivpadsmitiem pustumsā jaucām nost teltis. Nadja ar Vilni ierosināja aiziet un atvadīties no upurālām. Domāts, darīts. Tur nodziedājām tautasdziesmu, kuru mums atstājuši līvi - „Pūt, vējiņi”.

Bija pati spoku stunda - pusnakts. Devāmies uz turpat netālu esošajiem kapiem. Tur stāstījām spoku stāstus. Vilnis, aizvedis mūs pašā kapu vidū, stāstīja par seno latviešu uzskatiem, kuri saistīti ar kapiem un mirušajiem. Pa tumsu devāmies tālāk un ar rīta ausmas pirmajiem stariem iegājām Salacgrīvā. Turpat arī apmetāmies un gulējām līdz pat 10.00 rītā.

Rīta pusē apskatījām pilsētu, tad devāmies pie jūras, gar kuras krastu ceļu turpinājām. Pa randām - piejūras pļavām - aizgājām līdz pat bijušās Kuivīžu ostas molēm. Tad devāmies atpakaļ uz šoseju un pievakarē bijām mūsu pēdējā pieturas punktā - Ainažos. Par spīti aizliegumam, jo jūra ir piesaņota, daudzi peldējās. Vēlu vakarā aizgājām uz Iklū - pilsētu Igaunijas teritorijā.

Nodomāto bijām paveikuši un nākošajā rītā devāmies atpakaļ uz Rīgu. (Šoreiz ar autobusu.) Šī gada nometne ir galā, bet līdzīga noteikti notiks nākošgad. Lai tur nokļūtu, vispirms jāpiedalās konkursā, kura jautājumus pēc dažiem mēnešiem varēs lasīt „LABā”.

Cerībā daudz no „Novadnieka” lasītājiem - pusaudžiem ieraudzīt nākošgad nometnē

**Eļina Reitere,
nometnes dalībniece, Līvānu 1.
vidusskolas skolniece**

Kā pensionāre kļuva miljonāre

Kāda 61 gadu veca pensionāre kopā ar vīru no Vīnes atbrauca uz Bādeni un iegāja kazino. Jau daudzus gadus šis laulātais pāris vienreiz mēnesī apmeklē šo jauko Austrijas pilsētiņu, lai pastaigātos vecajā parkā un iegrieztos arī valsts senākajā spēļu namā.

Naudas tantiņai nebija daudz - apmēram pusotra tūkstoša šiliņu. Viņa aktīvi iesaistījās spēlē, pie spēļu automāta dažas reizes laimēja nelielas naudas summas, bet apmēram

tikpat daudz arī paspēlēja. Sapratusi, ka šī diena nav sevišķi veiksmīga, pensionāre nolēma laimi izmēģināt pēdējo reizi, pārgāja uz citu vietu un ielika automātā visu esošo naudu. Automāts parādīja 6 septiņtūkšus, atskanēja zvans un uz tablo izgaismojās cipari - 19 776 910. Tā bija laimētā summa.

Sāka pludot šampanietis... Tūkstošiem spēlētāju metās pie automāta, kuru iesaukuši par vienrocīgo bandidu, lai kaut aci uzņemtu uz laimīgo

skaitli un apsvēktu miljonāri. 500 tūkstošus pensionāre izņēma tūlīt skaidrā naudā - kabatas izdevumiem. Kopā ar čeku par pārējo summu viņa saņēma arī apliecinību, ka šajā dienā ar spēļu automātiem laimēta lielāka summa Eiropā.

Kad emocijas bija mazliet rimušas, pensionāre beidzot atcerējās vīru, kurš visu šo laiku ar sunīti bija mierīgi pastaigājies parkā...

„Eho planeti”

Es zinu gandra (melnā stārķa) ligzdu

mežniecība. (apgaita) kvartāls. nogabals vai cita veida precīza

adrese

kura 19 gadā ir apdzīvota gājusi
bija neapdzīvota bojā
Ligzda ir/bija priedē ozolā apse bērzā melnalksnī
osī eglē kļavā lapeglē

Sogad

Pērn pirms gadiem; kopš 19 gada

precīza novērošanas vietas (sk. augšā) adrese

aprīļa b. maijā jūnijā jūlijā augustā
vienreiz divas vairākas reizes: regulāri gandr
pārlidojam
novērots aizlidojam virzienā: rīņojam
barojamies meža grāvī upē
sl. pļavā zivju dīķī citur:

Novērotājs: -vārds.- uzvārds.- nodarbošanās.- vecums

Adrese:

Gandra fonds meklē...gandru

Mūsu laikos, kad visur visi prasa visu iespējamo un neiespējamo, neviens, domājams, nebrīnīsies par vēl vienu nabagošanas rakstu. Šoreiz aicinām visus, kas grib un var sniegt informāciju.

Pirmā brīdī daudzēm liksies, ka gandra (melno stārķi) redzēt var vienīgi grāmatās un arī tad tikai Sarkanajā. Tā gluži nav. Latvijā šobrīd dzīvo ap 1000 pāru šo putnu, un daudzi mežinieki būs ievērojuši, ka pēdējos gados gandra kļuvis biežāk redzams. Pašlaik Latvijā, šķiet, ir sakoncentrēta lielākā pasaules populācija - ap 10-20 procentu no gandra kopskaita, tādēļ mēs esam lielā mērā atbildīgi pasaules priekšā par šī putna saglabāšanu. Tā, nepārspilējot, ir mūsu nacionālā bagātība, kura jāsarģā, cik un kā varam.

Likumiski tas it kā būtu nokārtots jau pirms 12 gadiem, lielā mērā pateicoties toreizējā mežsaimniecības ministra Leona Vitola saprotošajai attieksmei. Jau vairāk nekā 10 gadus ap visām savlaicīgi atstātajām ligzdām tiek veidoti liegumi, lai saglabātu ligzdošanai piemērotas mežaudzes. Gandrs ir ļoti konservatīvs un, ja to vienkārši neaizden, var mitināties vienā ligzdā vairāk nekā 50 gadus, bet vienā rajonā pat ilgāk. To neviens droši pateikt nevar, jo tik ilgu novērojumu mums nav. (Bet varbūt ir?)

Tai pat laikā, strādādams mežniecībā un saskardamies ar šo liegumu veidošanu, es visus šos gadus esmu klausījies, kā cita pēc citas zināmas ligzdas ir cirstas nost, piekāpjoties visvarenā plāna interesēm... Lielākā daļa mežinieku tikai bezpalīdzīgi plāta rokas. Es ceru un gaidu to brīdi, kad *saimnieks* patrieks no *sava meža malkas* vai koku gribētājus tikai tāpēc, ka *tajā dzīvo gandra!* Es atceros, ar kādu lepnumu Ziemeļvācijā (Šlesvīgā - Holšteinā) meža īpašnieks veda rādīt savu ligzdu un interesējās pie atbraukušajiem speciālistiem, kāds režīms būtu jāievēro ligzdas pakārtne. cik tuvu drīkst ko darīt un ko vispār drīkst darīt ligzdas tuvumā.

Es pieļauju, ka daudzi arī pie mums darītu visu iespējamo, lai saglabātu savas zināmas ligzdas, bet jūtas bezspēcīgi. Ziņojiet par tādām briesmām! Tās var novērst tikai savlaicīgi saņemta informācija. Piedevām tagad daudzas ligzdas apdraud privatizācija un valūtizācija. Vai pārdošim savas nesamaksājamas vērtības par importa atejas papīra rullīti? Anketa tikai parāda, kāda informācija mums ir nepieciešama. Ja jums tā liekas pārāk sarežģīta, rakstiet vienkārši vēstules. Par visu, ko ziniet par gandra. Arī par vecām ligzdām, par interesantiem novērojumiem, *par visu, kas saistīts ar šo putnu.*

Šobrīd nevaru solīt, ka visi, bet interesantāko un nozīmīgāko materiālu atsūtītajiem noteikti, rudenī sa-

ņems kādu piemīņas zīmi par to, ka piedalieties *Gandra Fonda projekta „GANDRS”* realizācijā. Kādu - tas lai paliek pagaidām noslēpums. Arī jebkuras līdz *šim nezināmas ligzdas uzraudzītājs*. Esmu pārliecināties, ka lielāko daļu no ligzdām kāds zina, grūtāk ir tikai atrast šo kādu. Arī mežsargi, kas kādreiz vai pat daudzreiz ir ziņojuši par sev zināmām ligzdām, nekautrējieties to izdarīt vēlreiz.

Daudz informācijas visādās jukās ir aizgājuši „garu ceļu”. *Latvijā nav nevienas gandra ligzdas, par kuru būtu zināms viss* - sākot ar atrašanās vēsturi un beidzot ar visādiem ikgadējiem sākumiem. Zināmas ir apmēram 300 ligzdas. Esmu pārliecināts (pēc pieredzes), ka, ieskaitot vecās, tagad jau varbūt bojā gājušās (arī tas ir ļoti svarīgs sugas izplatības vēstures apzināšanai), kāds zina vēl otru.

Atsaucieties, acīgi mežsargi, maksšķernieki, sēņotāji, ogotāji, ūdenstūrsti un citi dabas draugi! Vai mēs sagaidīsim 1000 anketu? Mūsu rīcībā ir pēdējo 12 gadu mežniecību darbinieku aptauju rezultāti un ornitologu - amatieru novērojumi, bet ar to ir par maz, lai aptvertu visus apmēram 1000 pārus ik gadus. Arī lai noskaidrotu, cik tad īsti to gandra Latvijā ir. *Tāpēc ir svarīgs ikviens novērojums. Visi kopā salikti tie palīdzēs noskaidrot līdz šim nezināmas ligzdošanas rajonus un ar laiku atrast arī ligzdas.*

Šobrīd tikai divi cilvēki nodarbojas ar 1000 pāriem gandra (pieminētajā Ziemeļvācijā uz 6 ligzdām ir 12 pētnieki...) - mēs ceram uz ieinteresētu novērotāju iesaistīšanu, kas gribētu darboties projektā arī turpmāk. Mēs ļoti daudz ko vēl nezinām par šo skaisto, reto un neapšaubāmi apdraudēto putnu. Arī tāpēc ir šis projekts. Atcerieties to, ka katra gandra ligzda nozīmē gabaliņu saglabāta Latvijas meža.

Protams, arī finansiāls atbalsts projektam neskādētu, šodien viss maksā bargu naudu. Ja kāds (uzņēms vai firma, vai vienkārši turīgs pilsonis, kas grib pasaulē lepoties ar to, ka palīdz gandraus sargāt) būtu gatavs palīdzēt - mūsu konts Nr.000 700 008 Agrorūpniecības bankas Siguldas nodaļā, kods 310 101 427, ar obligātu norādi - „Projektam „GANDRS”, bet tas nav galvenais.

Mēs gaidām jūsu vēstules. Ar anketām, bez tām, bet ar informāciju. Vai vienkāršas pastkartes. Adrese ir uz anketas bildītes apakšējā stūrī - Projektam „GANDRS”, a.k.677, 226047, Rīga.

Tikai mēs visi kopā varam ko izdarīt!

**Māris Strazds,
projekta „Gandrs” vadītājs**

Aizbraukuši jau 80 procenti

Nedēļas laikrakstā „Radikālis” publicētas akadēmiķa Viktora Maslova pārdomas, ka šobrīd patiesībā jau izjukusi kādreizējā tik spožā padomju matemātiķu plejāde. Pēc akadēmiķa domām, no PSRS esot aizbraukuši ap 80 procentiem pašu izcilāko matemātiķu un, kamēr par 1 dolāru dos 30 rubļus, šī gudro prātu prombraukšana turpināsies. Viszemākā alga ASV matemātiķiem ir 2-2,5 tūkstoši dolāru mēnesī, vairāki no bijušajiem PSRS pilsotiem saņem pa 18 tūkstošiem dolāru mēnesī.

Vēlas nomirt padomju cietumā

14.jūnijā Valērija Novodvorska sāka bada streiku Ļefortovas cietumā. Pret viņu un vēl vienu Demokrātiskās savienības biedru, Vladimīru Daņilovu, PSRS prokuratūra ierosinājusi krimināllietu pēc KPFSR kriminālkodeksa 70. panta, kas paredz sodu par aicinājumu ar varu gāzt pastāvošo valsts iekārtu. Izmeklēšanu veic valsts drošības komiteja - šis ir pirmais tāds gadījums, kopš bēdīgi slavenais 70. pants pieņemts jaunā redakcijā.

Pēdējo krimināllietu pēc 70. panta vecajā redakcijā ierosināja 1986. gadā arī pret šo pašu Valēriju Novodvorsku, bet „pārbūves” noskaņā šāda politiskā vajāšana bija tiktāl nepopulāra, ka lietu izbeidza. Jau likās - sperts svarīgs solis PSRS ceļā uz

Nupat Maskavas universitāte rīkojusi konferenci par diferenciālvienādojumiem, sabraukuši speciālisti no dažādām valstīm, bet kādreizējie kolēģi vairs uz Padomju Savienību nebraucot.

Izjukusi vēl nesen tik autoritatīvie Gelfanda, Novikova, Vinogradova, Arnolda zinātniskie semināri. Kēdes reakciju turpina paši jaunākie matemātiķi - brauc prom, tikko saņēmuši izglītību.

godprātīgu tiesisku valsti. Taču pēc tam, kad Viļņas traģisko notikumu rezultātā nāca klajā divpadsmit Demokrātiskās savienības biedru protesta vēstule un vēstules parakstītāju vidū bija arī Novodvorska; viņu saņēma ciet no jauna. Vēstules autori uzskatīja, ka nedrīkst palikt pie varas tāda valdība, kas pieļāvusi noziegumus Viļņā. Prokuratūra savukārt šajā atzinumā saskata aicinājumu gāzt valdību.

Valērija Novodvorska izteikusies, ka viņa vēloties nomirt padomju cietumā, lai visai pasaulei beidzot atvērtos acis, ar kādu sistēmu ir darīšana.

„Baltijskoje vrenija”

Dzied skolotāji

Šogad ir dziesmām bagāta vasara. Tikko plaši izskanēja festivāla *Baltica'91* pēdējie akordi, kad republikas skolotāji jau āva kājas, lai brauktu uz Latvijas skolotāju koru piekto salidojumu.

Šoreiz tas notika viesmīlīgajā Tukuma rajonā, kur 20. un 21. jūlijā pulcējās 20 skolotāju kori ar 1200 dziedātājiem no visiem Latvijas novadiem. Arī mūsu rajona skolotāju koris diriģentu Edvīna Džūma un Alberta Vucāna vadībā apguva salidojuma repertuāru un ar lieliem panākumiem tajā piedalījās.

Vispirms ceļš uz Jaunpili, kur vidusskolas skolotāji mūs sagaidīja ar ziediem, mājīgu, skaisti un gaumīgi noformētu skolu un rūpīgi izkoptu apkārtni. Sirsnīgā sagaidīšana, garšīgās pusdienas, neliela iedziedāšanās - un spēki ir atjaunoti. Varam dziedāt koncertos - līdz vakaram to ir trīs.

Kopā ar Rīgas pilsētas izglītības darbinieku kori „Skaņupe” (diriģents Haralds Mednis) dodamies pie pirmo Vispārējo dziesmu svētku virsdiriģenta Jāņa Bētiņa pieminekļa Irlavā, lai ar dziesmu godinātu viņa piemiņu. Šoreiz salidojums raksturīgs ar to, ka repertuārā ir garīgās dziesmas, tāpēc pirmais koncerts ar „Skaņupi” ir Sātes baznīcā, tad Jaunpils baznīcā. Še notiek lielie rekonstrukcijas darbi. Atrodam laiku aiziet pie J. Bētiņa kapa.

Vakarā - ekskursijas pa Jaunpils pili, parku, sporta halli, kopīgas dziesmas pie draudzības ugunsкура, diskotēka.

Svētdien esam lielajā kopkorī Tukuma Durbes estrādē. Pāri priekšu un bērzu galotnēm skan tautas dziesmas, dziesmas par Latviju, garīgās dziesmas.

Pēcpusdienā gājiens pa Tukuma ielām līdz estrādei. Acis priecē saņemtās mājas, īpaši - individuālajā sektorā. Patika akmeņdarzi, koptie zālāji, gandrīz pie katras mājas - rozes, rozes... Labi augušas zemenes, ja jau pietiek pašiem un ir ko ciemiņiem piedāvāt. Sikums, bet patīkams. Svētkus ir jāprot svinēt.

Noslēguma koncertā visus sveica Astrīda Harbaceviča - Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku ardbiedrības komitejas priekšsēdētāja vietniece, Tukuma rajona vadība. Virsdiriģenti Haralds Mednis, Gvido Kokars, Edgars Račevskis, Edvīns Džūms, Jānis Zimis, Valdis Vikmanis un citi prata atklāt katras dziesmas dvēseli. Koncertu papildināja Tautas izglītības ministrijas kultūras nama pūtēju orķestris „Siriuss”, kurš guva skatītāju simpātijas, Tukuma rajona kultūras nama deju kolektīvs.

Pēc koncerta visus uzņēma Šlokenbenas pils saimnieki. Atkal klāt bija publikas mīlulis „Siriuss”, vokāli instrumentālā ansambli, notika apbalvošana, teatralizēts uzvedums, loterija.

Pēc īsas atpūtas skolotāju koris atsāks darbu, lai sagatavotos garīgo dziesmu koncertiem, kuri mūsu rajonā notiks 14. un 15. augustā.

M. Volkova,
skolotāju kora dalībniece

Vissavienības TV programma

Otrdiena, 30. jūlijs 1. programma

- 18.00 „Mūsu dārzs”.
- 18.30 T.ZD.
- 18.45 Multfilma „Gulbji”.
- 19.00 „Politiskie dialogi”.
- 19.45 Mākslas filma „Apmātība”.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Videofilma „Monologs ārzemju viesizražu starplaikā”.
- 22.45 Kinoprogramma „X”.
- 23.45 T.ZD.
- 00.05 Koncerts.
- 1.05 Mākslas filma „Apmātība”.

2. programma

- 18.15 Maskavas kinofestivāls.
- 18.45 Krievijas parlamenta vēstnesis.
- 19.00 Futbols. Maskavas „Dinamo” - Kijevas „Dinamo”.
- 20.45 Labu nakti, mazuļi!
- 21.00 „Laiks”.
- 21.45 „Lūdzu vārdū!”
- 22.00 „Piektais ritenis”.

Trešdiena, 31. jūlijs 1. programma

- 6.30 „Rīts”.
- 9.05 Mākslas filma „Privātpersona” 1. sērija.
- 10.10 Bērnu muzikālais klubs.
- 11.00 Kinoprogramma „X”.
- 12.00 T.ZD.
- 12.15 Aktuālā reportāža.
- 12.30 Kopā ar čempioniem.
- 12.45 Videofilma „Monologs ārzemju viesizražu starplaikā”.
- 15.00 T.ZD.
- 15.15 Mākslas filma „Jauns cilvēks no labas ģimenes” 2. sērija.
- 16.20 „Aizrautīgu cilvēku pasaule”.
- 16.35 Filma bērniem „Pēdžinis Makars” 2. sērija.
- 17.40 A. Vivaldi „Gadalaiki”.
- 18.30 T.ZD.
- 18.45 „Planēta”.
- 19.30 Dok. filma „Zemes sāls”.
- 19.50 Mākslas filma „Privātpersona” 1. sērija.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 „Pakāpieni”.
- 23.10 T.ZD.
- 23.30 „Teleskops”.
- 00.30 „Kvota Žannai d'Arkai”.
- 1.15 „Privātpersona” 1. sērija.

2. programma

- 8.00 Rīta vingrošana.
- 8.15 Dok. filma „Krimas skices”.
- 8.45 Multfilmu programma.
- 9.25 „S. Paradžanovs”.
- 10.25 Mākslas filma „Dzeguzes tālā bals” 2. sērija.
- 11.30 Leļļu teātra izrāde „Māja, kuru uzcēla Svīts”.
- 13.10 „Es satiku jūs...”
- 13.40 Filma bērniem „Klusie trijnieku pelnītāji” 2. sērija.
- 14.45 Dokumentāla filma.
- 15.10 „L. Baīr-Bulgari dziesmas”.
- 17.00 Krievijas dokumentālais ekrāns.
- 17.40 Dokumentāla filma.
- 18.45 Rāda „Republika”.
- 19.00 Multfilma „Bēda”.
- 19.15 „Avangards muzikā”.

Trešdiena, 31. jūlijs

- 9.00 „Savai zemei”.
- 9.45 Multiplikācijas filma „Sapnis”.
- 10.05 „Ku - kū!”.
- 11.05 Mākslas filma „Dundurņš”.
- 17.00 „Diena pasaulē”.
- 18.00 „Sodien” Zīpas.

- 20.00 „Vēstis”.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.35 L. Bernstains „Divertiments”.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 „Mākslas meistari”.
- 23.10 „Vēstis”.
- 23.25 Dok. filma „Dzīvi būs...”.

Ceturtdiena, 1. augusts 1. programma

- 6.30 „Rīts”.
- 9.05 „Privātpersona” 2. sērija.
- 10.15 Multfilma.
- 10.30 „Pakāpieni”.
- 12.00 T.ZD.
- 12.15 Ziņo Iekšlietu ministrija.
- 12.30 „Bērnu stunda”.
- 13.30 Zin. pop. filmas.
- 14.00 Tautas melodijas.
- 14.15 „Telemiksts”.
- 15.00 T.ZD.
- 15.15 „Jauns cilvēks no labas ģimenes” 3. sēr.
- 16.20 „Aizrautīgu cilvēku pasaule”.
- 16.35 „Pēdžinis Makars” 3. sērija.
- 17.45 Līdz 16 gadiem un vecākiem.
- 18.30 T.ZD.
- 18.45 „Kamēr deg svece”.
- 19.35 Multfilma.
- 19.50 „Privātpersona” 2. sērija.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Ziņo Iekšlietu ministrija.
- 21.55 „Kalpošana mūzai necieš steigu”.
- 23.00 Aktuālā intervija.
- 23.30 Zin. pop. filma „Glezniecības metamorfozes” 10. sērija.

- 0.05 Dejas, dejas, dejas...
- 1.25 „Privātpersona” 2. sērija.

2. programma

- 7.30 Telebirža.
- 8.00 Rīta vingrošana.
- 8.15 Dok. filma.
- 8.35 Multfilma.
- 8.55 „Ugunīgā vēstule”.
- 9.45 Ritmiskā vingrošana.
- 10.15 Mākslas filma „Siltās zemes siltums” 1. sērija.
- 11.30 Leļļu teātra izrāde „Māja, kuru uzcēla Svīts” 3. daļa.
- 12.40 „Tēma ar variācijām”.
- 13.30 Filma bērniem „Papīra puķa diena”.
- 14.45 Dok. filma.
- 15.15 Koncerts.
- 17.00 „Škautnes”.
- 18.45 Krievijas parlamenta vēstnesis”.
- 19.00 „Šovbirža”.
- 20.00 „Vēstis”.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 „Atslēga uz pasaules tirgu”.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.45 Rāda „Republika”.
- 22.00 Teātra dzīve.
- 23.00 „Vēstis”.
- 23.15 „Es jums dziedāšu”.

Piektdiena, 2. augusts 1. programma

- 6.30 „Rīts”.
- 9.05 „Privātpersona” 3. sērija.
- 10.20 Multfilmas.
- 10.50 „Spēljam operu”.
- 11.15 Līdz 16 gadiem un vecākiem.

- 12.00 T.ZD.
- 12.15 „Karjeras ābece”.
- 12.30 Šovraidījums.
- 13.20 Dok. filma.
- 15.00 T.ZD.
- 15.15 Mākslas filma „Lūk, tādi brīnumi”.
- 16.20 „Ja jums ir vairāk...”
- 17.05 Filma bērniem.
- 17.55 „Meklējiet sievieti”.
- 18.30 T.ZD.
- 18.45 Cilvēks un likums.
- 19.30 Multfilma.
- 19.45 „Privātpersona” 3. sērija.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Aktuālā intervija.
- 21.55 „Brīnumu lauks”, „Šovbirža”.
- 0.25 „Plus Eiropa”.
- 1.30 „Privātpersona” 3. sērija.

2. programma

- 7.00 Lietišķa cilvēka rīts.
- 8.00 Rīta vingrošana.
- 8.15 Dok. filma.
- 8.50 Mocarts 12. sonāte.
- 9.05 Multfilmas.
- 9.30 Dok. filmas.
- 10.25 „Siltās zemes siltums” 2. sērija.
- 11.30 Dok. filmas.
- 12.30 Folkloras apskats.
- 13.00 „No un līdz”.
- 13.30 Filma bērniem „Lūk, pienāks augusts”.
- 14.35 Dok. filma.
- 15.10 J.S. Bahs 1. svīta.
- 17.00 „Aktieris Ļevs Durovs”.
- 17.35 Dok. filma.
- 19.00 Koncerts.
- 20.00 „Vēstis”.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 PSRS tautu spartakiāde.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.45 Rāda „Republika”.
- 22.00 „Piektais ritenis”.

Sestdiena, 3. augusts 1. programma

- 6.30 Dok. filma.
- 7.00 Multfilma.
- 7.30 Ritmiskā vingrošana.
- 8.00 Izklaides programma.
- 8.30 T.ZD.
- 8.50 Mūsu dārzs.
- 9.20 Multfilmas.
- 9.40 Tautas daiļrades festivāls Ķīnā.
- 10.25 „Mēs ejam meklēt”.
- 11.00 „Rīta zvaigzne”.
- 12.00 To jūs varat.
- 13.00 „Burda moden” piedāvā.
- 13.30 Dok. filma.
- 15.00 T.ZD.
- 15.15 Mākslas filma „Paradīzes dārzs”.
- 16.35 „No ģimenes albūma”.
- 17.35 Multfilma.
- 18.00 Starptautiskā panorāma.
- 18.45 TV apraksts.
- 19.05 Apraksts par Bulgārijas kūrortiem.
- 19.25 Mākslas filma „Iemilējušos kuģis”.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Dok. filma.
- 22.00 „Jalta - 91”.
- 0.30 T.ZD.
- 0.45 Dok. filma.
- 1.35 Mākslas filma „Inženiera Barkasova nepatīgā diena”.

2. programma

- 8.00 Rīta vingrošana.
- „Ceļš, nepateikšu kurp”.
- 18.50 „Dzied „Dzeguzīte”.
- 19.00 „Globuss”.
- 19.25 Im. Kalniņš. „Ei, jūs tur!” Rokopera.
- 20.00 „Sodien” Zīpas.
- 20.10 Sports.
- 20.15 Sludinājumi.
- 20.20 J.S. Bahs. Koncerts obojai.
- 20.35 „Miedzīņš nāk...”.
- 20.50 „Sodien” Zīpas (krievu val.).
- 21.00 Rīgas Operetes teātra mākslinieku senioru koncerts.
- 21.45 Dok. filma „Vakar dziesma”.
- 22.00 „Panorāma”.
- 22.20 P. Korņejs. „Iūzija.” Gdanskas televīzijas iestudējums.

Sestdiena, 3. augusts

- 9.05 Grupas „Vecās mājas” koncerts.
- 9.35 Dokumentāla filma „Viņš un viņa”.
- 10.05 „Sveiks”.
- 10.15 Programmas „Neatkarība” klubs.
- 10.45 „Globuss”.
- 11.10 Multiplikācijas filma.
- 11.20 „Brēnemes muzikanti”. Ogres Tautas teātra izrāde.
- 12.50 Mākslas filma „Sieviešu klubs” 1. sērija.
- 13.50 „G. Krēmers Rīgā un intervija pēc koncerta”.
- 14.55 Dž. Pārkers. „Kavaleru vilība”. Nacionālā teātra izrāde.
- 17.20 „Koncerts Vāgnera zālē”.
- 17.45 „Pieturiet!”.
- 18.40 „Popmūzika”. Stings.
- 19.40 „Ekrāna jaunumi”.
- 20.00 „Sodien” Zīpas.
- 20.15 Sludinājumi.

- 8.15 Krievu valoda.
- 8.45 „Gadalaiki”.
- 9.30 „Sadraudzība”.
- 12.00 „Plus vienpadsmit”.
- 14.00 Multfilma.
- 14.10 Mākslas filma „Rūditā pilota stāsts”.
- 15.15 Sports visiem.
- 15.30 Dzīvnieku pasaulē.
- 17.00 A. Mironovs. Grāmatas pirmidems.
- 17.45 Dok. filma.
- 18.45 Krievijas parlamenta vēstnesis.
- 19.00 Pedagoģija visiem.
- 19.45 Koncerts.
- 20.00 „Vēstis”.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 Dok. filma.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.45 „Krievijas mūzikas imports”.
- 23.00 „Vēstis”.
- 23.15 Mākslas filma „Desmitais upuris” (ASV).

Svētdiena, 2. augusts 1. programma

- 8.00 Ritmiskā vingrošana.
- 8.30 T.ZD.
- 8.45 Sportloto izloze.
- 9.00 „Rīta agrumā”.
- 10.00 „Tēvzemes sardze”.
- 11.00 Izklaides programma.
- 11.30 Dzīvnieku pasaulē.
- 13.00 Muzikālais kiosks.
- 13.30 „Veselība”.
- 14.00 R. Šūmans. „Arabeskas”.
- 14.10 Dok. filma.
- 15.00 T.ZD.
- 15.15 „Jaunā paaudze izvēlas”.
- 16.35 Multfilmas.
- 17.00 „Lauku dzīve”.
- 18.00 Volts Disnejs piedāvā.
- 19.00 Lielisks vakars kopā ar Renco Arbore un Herri Konniku.
- 19.40 Mākslas filma „Kur atrodas nofelets?”
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Futbola apskats.
- 22.10 Koncerts.
- 0.35 Džežs.
- 1.25 Mākslas filma „Mans mīļais detektīvs”.

2. programma

- 8.00 Rīta vingrošana bērniem.
- 8.15 Dok. filma.
- 8.50 Koncerts.
- 9.30 „Sadraudzība”.
- 12.00 Silvestra Stallones portrets.
- 12.50 Dok. filma.
- 14.00 Filma bērniem „Lācēns”.
- 15.10 Tautas melodijas.
- 15.20 M. Dohmatskas filmas.
- 16.20 „Bet ko mana balss vairāk dzirdama”.
- 17.00 Mūžīgais un svētais.
- 17.15 Dok. filma.
- 18.25 Sporta šovs.
- 19.00 Multfilma.
- 19.25 „Uzvarētāji”.
- 20.00 „Vēstis”.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 PSRS čempionāts triatlonā.
- 21.00 „Laiks”.
- 21.40 Mākslas filma „Vājprātīgie kareivji”.
- 23.00 „Vēstis”.
- 23.15 PSRS tautu spartakiāde.

Latvijas TV programma

Otrdiena, 30. jūlijs

- 17.00 „Diena pasaulē”.
- 18.00 „Sodien” Zīpas.
- 18.05 Multiplikācijas filma „Āfrikas ola”.
- 18.15 Dok. filma „Astoņu laiku zeme”.
- 18.50 „Spēle, kurā spēlē ansamblis „Sipoli”.
- 19.35 „Arēna”.
- 19.50 „Lūdzu vārdul”.
- 20.00 „Sodien” Zīpas.
- 20.15 Sludinājumi.
- 20.20 „Reiz runcis Renārs...”. Mult. filma „Kurmitis gleznotājs”.
- 20.50 Zīpas (krievu val.).
- 21.00 „Skabarga”.
- 22.00 „Panorāma”.
- 22.20 „Pie vecā ratīņa”. Piedalās ansamblis „Čikāgas pieciņi”.

Trešdiena, 31. jūlijs

- 8.05 Dok. filma „Viņi pāmāk”.
- 18.35 Bērniem „Ieklausies!”.
- 19.00 „TV pastāvīgā komisija”.
- 20.00 „Sodien” Zīpas.
- 20.15 Sludinājumi.
- 20.20 „Baltā stunda”. Mult. filma „Nozagtais pūdelis”.
- 20.50 „Sodien” Zīpas (krievu val.).
- 21.00 „Vizīte”.
- 21.40 „Mēmieku laiki”.
- 22.00 „Panorāma”.
- 22.20 „Lifta” gada profilakse”.

- 9.00 „Vizīte”.
- 9.45 Mākslas filma „Kapteinis Nulle”.
- 17.00 „Diena pasaulē”.
- 18.00 „Sodien” Zīpas.
- 18.05 „Kinostāsti par dabu”.
- 18.25 Multiplikācijas filma „Laimas lācis”.
- 18.35 „Pēc zvana”. Augstākās izglītības reforma Latvijā.
- 19.20 „Latvijas zelts”.
- 20.00 „Sodien” Zīpas.
- 20.15 Sludinājumi.
- 20.20 Multiplikācijas filma „Ezītis mīglā”.
- 20.50 „Sodien” Zīpas (krievu val.).
- 21.00 „Mākslinieku dinastija”. Indulis, Kristaps un Kaspars Zariņi.
- 22.00 „Panorāma”.
- 22.20 „Mikrofona TV vakars”.

Ceturtdiena, 1. augusts

- 9.00 „Vizīte”.
- 9.45 Mākslas filma „Ģimenes albūms”.
- 17.00 „Diena pasaulē”.
- 18.00 „Sodien” Zīpas.
- 18.05 Iefilmu programma „Sitiens”.

Piektdiena, 2. augusts

- 9.00 „Zaļais ceļš”.
- 9.45 Mākslas filma „Ģimenes albūms”.
- 17.00 „Diena pasaulē”.
- 18.00 „Sodien” Zīpas.
- 18.05 Iefilmu programma „Sitiens”.

GALVENAIS REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta, otrdienās. Dibinātājs un izdevējs apgāds „Avīze”, Rīga, K. Barona ielā 2. Reģistrācijas apliecība Nr. 0091.

Redakcijas adrese: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Tālrunis 22305. Datorsalikums. Iespējamais ražošanas apvienības „LITTA” Daugavpils tipogrāfijā, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 2. nosacītās iespiedloksnes. Metiens latviešu izdevumam 8974, krievu - 3222.

Pasūtījuma indekss 68169.

RAIBAIS KALEIDOSKOPS

Jau pusotru gadu Otavā un Kvebekā izmēģina telefona aparātus ar ekrānu, uz kura parādās cipari: tiklīdz atskan zvans, tā kļūst redzams, no kāda tālrūpa numura ar jums grīb runāt. Atliek izvēlēties - celsi vai necelsi klausuli. Izmēģinājumu laikā telefona līniju noslogojums stipri samazinājies. Ir vēl kāds labums - mazinās telefonhuligānisms, jo tagad ir ļoti vienkārši konstatēt vainīgo, un kurš gan grībēs, lai viņam par sodu atslēdz tālruni.

Uz mūsu planētas reģistrēta neparasta atmosfēras temperatūras paaugstināšanās, kas nākamajā gadu desmitā izraisīs nopietnas klimata pārmaiņas. Pie tāda secinājuma nācis Eiropas asociācijas komisijas loceklis S.K. Dēviss, kas pārzina vides aizsardzības jautājumus. Viņš domā, ka temperatūras celšanās tiešais cēlonis ir vides piesārņošana ar rūpniecības atkritumiem un pieaugošais slāpekļa dioksīda saturs atmosfērā. Pēc ekspertu vērtējuma sagaidāms, ka līdz 2000. gadam temperatūra būs palielinājusies par 1,5 līdz 4,5 grādiem.

Karstā laikā slāpēt, tāpēc Odesā pie gāzētā ūdens automātiem var nopirkt trīskapeiku un padzerties. Trīskapeikas cena - 5 kapeikas. Pie telefona tālsarunu automātiem var nopirkt 15 kapeiku monētas par 20 kapeikām gabalā, bet parastajam telefona automātam nepieciešamās divkapeikas tirgo kā vairumpreci: 25 divkapeikas par rubli.

ASV armijā ir viens ģenerālis uz 1750 kareivjiem, bet PSRS armijā - ik uz 350 kareivjiem. Rietumvalstīs ir triju veidu bruņotie spēki - sauszemes, jūras un aviācijas. Padomju armija iedalīta piecos veidos, lai mākslīgi radītu iespējami daudz augstākās virsniecības. Daudzu augstāko virsnieku dēli un radnieki, pateicoties šai radniecībai, "taisa" sev karjeru. Piemēram, bijušā PSRS aizsardzības ministra Sokolova divi dēli saņēma ģenerālleitnanta uzplēci. Ne velti ir anekdote: „Vai ģenerāļa dēls var kļūt par maršalu? Nē, jo maršaliem pašiem ir dēli”.

Samārā ir skaista, smilšaina pludmale Volgas krastā. Šovasar vietējie provinciāli varen satraukušies par to, ka no Eiropas ievazāta jauna mode: meitenes tracina un kārdina samāriešus, staigādāmas bez sauļošanās tērpa augšdaļas. Daži protestē, atsaukdami uz Gorbačova ukazu par tukumību, bet vairums jūsmojo, ka skaistums glābs pasauli - ko ēst nav, vismaz esot uz ko paskatīties.

Permas jaunzūbētajos dzīvokļu namos Kuibiševa ielā 53 un 55 parādījās lapīns: „Ja vistuvākajā laikā mums neievilks karsto ūdeni, iesim demolēt muižnieku ligzdu”. Pilsētas vadība reaģēja momentāli: abos namos sakārtoja karstā ūdens padevi un, drošs paliek drošs, nolika divus sargus pie „specarhitektūrā” būvētas priekšnieku ēkas, kuru Permas iedzīvotāji, kā izrādās, sauc par muižnieku ligzdu ...

Krasnojarskas apgabala Kurino ciemā notika kārtējais PSKP rajona komitejas plēnums. Vietējā prokuratūra atzīst, ka pārkāpts 5.pants likumam par sabiedriskajām organizācijām, kas tamlīdzīgus pasākumus atļauj ārpus darba laika un uz sava rēķina. Kompartijai uzdots atbildzināt ekonomiskos zaudējumus, kas radušies, sasaucot plēnumu laikā, kad citi cilvēki godīgi strādāja rūpnīcās un fermās.

"Baltijskoje vremja" ID

LIVĀNU BŪVMATERIĀLU UN KONSTRUKCIJU KOMBINĀTAM

steidzami vajadzīgi:

izejvielu, degvielas un sienu materiālu iekrāvēji - izkrāvēji,
žāvēšanas vagonēšu padeves un noņemšanas pults operatori,

sienu un saistvielu materiālu noņēmēji - uzlicēji.

Visi strādājošie saņem talonus ēdināšanai par 2 rbļ. dienā.

Tuvākas ziņas kadru daļā, tālrunis 44146, ķieģeļu ceha priekšniekam - 44429.

BEBRENES LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMS

papildus uzņem audzēkņus *vetfeldšera* - lauksaimnieka specialitātē līdz 13. augustam latviešu un krievu grupās ar deviņgadīgās skolas izglītību, latviešu grupā - ar vidusskolas izglītību.

Tuvākas ziņas pa telefonu: Bebrene 64414 vai 64299.

Daugavpils starprajonu ražošanas uzņēmums par kurināmo reorganizēts par

VALSTS KURINĀMĀ APGĀDES UZŅĒMUMU „LATGALE”.

Lai noslēgtu līgumus 1992. gadam, lūdzam visus patērētājus līdz 15. augustam iesniegt pieteikumus par kurināmā izmantošanu 1992. gadā, sniedzot ziņas par katru ceturksni.

Ar tiem patērētājiem, kuri pieteikumus būs iesnieguši pēc 15. augusta, līgumi par kurināmā piegādi 1992. gadā netiks noslēgti.

Pieteikumus sūtīt: Daugavpils, Dzelzavas ielā 9a, Valsts kurināmā apgādes uzņēmums „Latgale”.

VECBEBRU LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMA GAĻAS PĀRSTRĀDES CEHS

ieperk cūkgaļu, maksājot 10 rubļus par kilogramu. Piegādi pieteikt pa telefoniem 64313 (dienā) un 64531 (vakarā).

Preiļu estrādē 1. augustā
plkst 20.00

notiks A. Alunāna
Jelgavas teātra izrāde

P. PUTNINŠ. » AR
DIEVU PIE ZEMES”.

Komēdijas » Ar būdu
uz baznīcu” turpinājums.

3. augustā Aglonas
pagasta valde visus
rajona iedzīvotājus -
Aglonas draugus -
aicina

uz bazilikas apkārtnes
sakopšanas talku.

Pulcēšanās plkst 10.00
pie pilsoņu kapiem. Līdzī jā-
ņem darbarīki.

Pārdod

govi. Zvanīt 23882;

3. laktācijas govi. Tālrunis
50302;

ZAZ-965 un jaunu motobloka
piekabi Stabulnieku pagasta Pu-
duļos. Vītols;

slaucamu govi. Zvanīt 55716
no plkst. 8.00 līdz 17.00.

Pērk

ZAZ (30 Zs) kloķvārpstu. Tāl-
runis 17667.

Maina

divistabu dzīvokli ar visām ēr-
tībām Livānos pret diviem vien-
istabas dzīvokļiem. Viens var būt
Preiļos. Tālrunis 23454;

divistabu dzīvokli ar ērtībām
Ventspilī pret dzīvokli Preiļos vai
Aglonā. Zvanīt 65025 no plkst. 8.00
līdz 16.00;

vienistabas dzīvokli Livānos pret
divistabu dzīvokli. Zvanīt 43140 no
plkst. 9.00 līdz 17.00.

Dažādi

Pazaudēti dokumenti uz Māra
Jura d. Švābes vārda. Atradēju līdz
pret atbildību zvanīt 21783.

Vārkavas vidusskola dziļās sērās paziņo, ka šī gada 23. jūlijā miris mūsu ilggadējais vēstures skolotājs un direktora vietnieks mācību darbā

JĀZEPS PĪZELIS.

Izsakām patiesu līdzjūtību aizgājēja ģimenei.

JĀZEPS PĪZELIS

1928. gada 22. novembris - 1991. gada 23. jūlijs

23. jūlijā aizsaulē aizgājis Vārka-
vas vidusskolas ilggadējais skolotājs
Jāzeps Pīzēlis. Vadot savus audzēk-
ņus ceļā pēc zināšanām, propagandē-
dēdēt vēstures jautājumus rajona
laikraksta lasītāju vidū, viņš ieman-
tojās savu audzēkņu, darbabiedru un
sabiedrības cieņu un atzinību.

Jāzeps Pīzēlis dzimis 1928. gada
22. novembrī Preiļu rajona Ārdavas
ciema padomē. Pēc Aglonas vidus-
skolas beigšanas neklātienē studējis
un beidzis LVU Vēstures fakultāti.

Viss darba mūžs pavadīts Vārka-
vas vidusskolā: no 1954. gada
strādājis par vecāko pionieru va-
dītāju (3 gadus), vēstures skolotā-
ju. No 1963. gada līdz 1989. gadam -
skolas direktora vietnieks. 1990. -
1991. mācību gadā mācīja vēsturi.
Dažādu citu apbalvojumu vidū
1976. gadā apbalvots ar krūšu nozīmi
„Teicamnieks izglītības darbā”.

Negribas ticēt, ka vairs nav sir-
snīga, darbīga un zinoša cilvēka.
Mēs viņu saglabāsim gaišā pie-
miņā.

Preiļu rajona tautas izglītības nodaļa

Vārkavas vidusskolas kolektīvs

Tavs mūžs čaur darbu
Izaudzis tāds skaists,
Un darbs ir tava patiesākā rota,
Kas aizejot pār tavu ceļu spīd.
P. Dzīlna
Izsakām līdzjūtību Jāzepa Pīzeļa
piederīgajiem, no VIŅA uz mūžu at-
vadoties.
TIN kolektīvs

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Satumsa nakts ...
Izsakām dziļu līdzjūtību skolotāja
Jāzepa Pīzeļa tuviniekiem un darba
biedriem, VIŅAM aizejot mūžības
ceļos.
Rajona vēstures skolotāji

Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.
Z. Purvs
Sērojam kopā ar skolotāja Jāzepa
Pīzeļa piederīgajiem, no VIŅA uz
mūžu atvadoties.
Vārkavas vidusskolas skolēni

Nu tava māmuliņa
Ciešu miegu aizmigusī.
T. dz.
Visdziļākie līdzjūtības apliecinā-
jumi Donātam Čačam, no MĀMUĻAS
atvadoties.
Arod biedrības Preiļu rajona komiteja

...Un pār tavu rūpju mūžu
Lielais miers nu sagšu sedz.
Z. Purvs
Izsakām dziļu līdzjūtību Pāvelam
Čačam sakarā ar MĀTES nāvi.
Aprošināšanas firmas »Latva”
Preiļu nodaļa

Dzīve tik strauji kā pavediens rit,
Pēkšņi viens mirklis, un pazudis
viss ...
Izsakām līdzjūtību Birutai Dau-
gulei sakarā ar BRĀĻA nāvi.
Vanagu skolas kolektīvs

4. augustā Rutkovsku -Kažu
kapsētā notiks
MIRUŠO ATCERES
SVĒTKI.
Pagasta valde

Un, kamēr nav otra punkta,
man ir savs lepnums un grība,
Sava dzimtene, sava tauta,
savs darbs un mīlestība.
Un kamēr nav otra punkta,
es esmu ļoti daudz -
Es esmu no mūžības rokām
izkritis dzīvības grauds ...
Ā. Elksne

Laikraksta „Novadnieks” redakci-
ja izsaka patiesu līdzjūtību tuvinie-
kiem sakarā ar mūsu ilggadēja un
aktīvā ārštata korespondenta, vēstur-
nieka JĀZEPA PĪZEĻA nāvi.

Tavs darbs un tu bijis viens -
Mūžībā ieaudzis pavediens.
Apseslēls
Kad atvadu ziedi sedz JĀZEPA
PĪZEĻA kapu, esam kopā ar viņa ģi-
meni lielajās bēdās.
Mājas kaimiņi

Aizkrīt man zemes vārti,
Pazūd zemes atslēdzina,
Nu es iešu tai ciemā,
Kur mūžam nepārūnākt.
T. dz.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jā-
nim Vucēnam, kad pār BRĀĻA dzīvi
klājes mūža vakars.
Preiļu RIK Lauksaimniecības
pārvaldes kolektīvs

Un galu galā - kas ir mūžs?
Viens dzīpārs laika likteņpūrā,
Viens mirklis, un jau vēsums pūš
No neatgriežamības jūras.
O. Vācietis
Izsakām līdzjūtību Jānim Vucē-
nam sakarā ar BRĀĻA nāvi.
Saimniecību vadītāji

Gan sāpju dienas, gan saules rīti -
It viss tiek klusi zemē ūts.
E. Vēveris
Skumju brīdī esam kopā ar Jāni
Vucēnu, guldot BRĀĻI kapu kalnā.
ARS „Preiļi” kolektīvs

...Vēl tavu elpu šūpo ābeļzari,
Un tavā takā rudzu ziedi birst...
Sērojam līdzī Silvijai Ivanov-
skai, TĒVU smiltainē aizvadot.
Kultūras nodaļa